Frați de grai, frați de trai

Români în ANDALUCÍA

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

Români în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar. Anul V, Nr. 42, Martie 2025

CAII LUI SÂNTOADER, LA BRÂNCOVENI

În urmă cu un an am văzut caii liberi de la Letea și am ascultat de la ghidul nostru fabuloasa lor poveste. Mi-a rămas în minte cum caii care fuseseră alungați din locul în care trăiau liberi, se hrăneau cum puteau și se înmulțeau după voia lui Dumnezeu, fiind lăsați în afara gardului cu care oamenii au împrejmuit rezervația în care își duceau viața lor grea dar liberă, s-au adunat în grupuri și au rupt cu copitele și corpurile lor gardurile, pentru a putea reintra în spațiul ce le fusese hărăzit ca loc de viață și de moarte. **„Dumnezeu nu a lăsat caii să vorbească pentru a nu pune oamenii în dificultate”** spunea un iubitor de cai. Dacă te poți opri și apropia suficient de mult încât să privești în ochii unui cal, vei înțelege lucrul acesta și, poate, sufletul tău va vibra în rezonanță cu trăirile lui.

Valeru CIUREA, pag. 13-14

Flori de lumină...

de Ziua Femeii

Toate florile sunt frumoase și au gingășia lor specială. Doar că unele au menirea să încânte sufletul iar altele au menirea să îl întristeze. Unele petale înfloresc iar altele se ofilesc și cad încă dinainte de a înflori. La fel este și cu sufletul care se zbate între agonie și extaz și care înflorește sau se ofilește asemeni petalelor. Blestem sau binecuvântare? Depinde de petale și de puterea lor de a lupta contra naturii și de a reuși să aducă strălucire în sufletul celor care le primește. Chiar și florile plâng atunci când simt tristețea unui suflet rănit. Florile sunt magice, dar au și spini care pot răni dacă nu ești atent. Așa că florile cele mai frumoase trebuiesc lăsate să încânte inimile tuturor ...

Medana OPREA, pag. 17

Pasiunea pentru scris?

Pur și simplu din copilărie pleacă. De dragul poveștilor pe care mi le citea mama, apoi de dragul poveștilor de război pe care mergeam la bunici să mi le spună... profesorii apoi au fost cei care ne-au dat un imbold, profesoara Albu, din satul meu de munte, cea care ne trimitea la bătrânii satului să culegem folclor... Alte vremuri. Basmele lui Petre Ispirescu, poveștile lui Nastratin Hogea, 1001 de nopți sau celel ale lui Hans Christian Andersen, Vasilisa cea Frumoasă sau tot ce se mai găsea pe vremea aceea, nu prea multe, lipsiți de Netflix, Walt Disney sau orice alt canal video pentru copii au fost stimulenții care au activat visurile și imaginația noastră de copii.

Viața în comunism apoi evenimentele din 89 și fuga clandestină peste peste granițe, în Occident, sunt momente care m-au marcat și au devenit subiecte de scris. Bineînțeles că la vremurile acelea nu m-am gândit niciodată...

Cristi MERCHEA, pag. 23

Justina Radu *pag. 3*

editorial

FEMEIA ROMÂNĂ:

puterea de a duce Europa mai departe

Drumul femeii române în diaspora nu a fost și nu este niciodată ușor. Mii de femei au plecat din țară cu sufletul sfâșiat, lăsând în urmă părinți, frați, copii, în căutarea unui trai mai bun. Altele și-au luat copiii de mână și au pornit spre necunoscut, fără siguranța zilei de mâine.

În Germania, Austria, Italia, Spania sau Marea Britanie, ele au înfruntat ziduri de prejudecăți, muncă epuizantă și dorul care nu trece niciodată. Femei educate, cu diplome universitare, au acceptat să spele podele, să îngrijească bătrâni străini, să muncească în fabrici și spitale, doar pentru ca ai lor să aibă un viitor. Au muncit în două sau trei locuri, au îndurat umilințe, dar nu au renunțat. S-au lovit de bariere culturale și lingvistice, de sisteme care uneori le-au privit ca pe niște intruse. Și totuși, în loc să cedeze, au construit punți. Au învățat limbi străine, au înțeles regulile, și-au croit drum acolo unde

Asociația „Inimă Română în Andalucia” promovează tradițiile românești în Spania

Álora-Málaga, Spania – Într-o comunitate în care integrarea poate duce la pierderea identității culturale, asociația „Inimă Română în Andalucia” lucrează pentru a păstra vii tradițiile românești în rândul cetățenilor români din Spania.

Această asociație, cu sediul în Álora, un municipiu din provincia Málaga, este condusă de Maria Patricia Grigorie Pistea, o tânără de 22 de ani care trăiește în Spania de la vârsta de 4 ani.

Pasionată de cultura românească, Patricia și-a propus să creeze un spațiu unde cetățeni români din orice vârsta să-și redescopere rădăcinile și să fie mândri de ele: „Este ușor ca cetățeni care locuiesc în afara României să piardă contactul cu tradițiile noastre. Prin această asociație, vrem să-i ajutăm să-și păstreze identitatea culturală”.

Atelier de mărțișoare – păstrarea unei tradiții vechi

Pe 1 martie, asociația a organizat un atelier special dedicat mărțișorului, un simbol al primăverii și al norocului în cultura românească. În cadrul acestui eveniment, participanții au avut ocazia să creeze propriile mărțișoare, folosind fire roșii și albe, păstrând astfel vie această frumoasă tradiție transmisă din generație în generație.

Mărțișorul, sărbătorit în fiecare an pe 1 martie, este un obicei ce marchează venirea primăverii și este oferit celor dragi ca simbol al norocului, prosperității și sănătății. În cadrul atelierului, participanții au învățat despre semnificația acestuia și despre cum este celebrat în diferite regiuni ale României.

„A fost o experiență minunată să lucrăm împreună și să ne amintim de tradițiile noastre. Sperăm să organizăm cât mai multe astfel de evenimente pentru comunitatea noastră”, a spus Patricia Grigorie Pistea.

Prin inițiative precum acest atelier, asociația **„Inimă Română în Andaluzia”** contribuie la menținerea și promovarea identității culturale românești în rândul cetățenilor români din Spania, oferindu-le ocazia să se reconecteze cu rădăcinile lor și să fie mândri de ele.

Asociația **„Inimă Română în Andaluzia”** readuce la viață tradițiile românești prin ateliere și clacă

ÁLORA, Spania – Asociația „Inimă Română în Andaluzia” continuă să fie un punct de referință pentru comunitatea românească din Málaga, oferind evenimente prin care promovează cultura și tradițiile românești. După succesul atelierului de mărțișoare din 1 martie, pe 2 martie, membrii asociației s-au reunit din nou pentru o clacă, un obicei străvechi care îmbină munca în comunitate cu voia bună și socializarea.

Ce este claca?

Claca este o tradiție veche în cultura românească, un obicei prin care oamenii se adunau pentru a lucra împreună la diverse activități gospodărești, cum ar fi torsul lânii, țesutul, cusutul sau culesul recoltelor. Aceste întâlniri erau mai mult decât simple momente de muncă – ele reprezentau ocazii de socializare, de împărtășire a poveștilor și de întărire a legăturilor comunitare. Cântecele, glumele și poveștile făceau ca munca să fie mai plăcută, iar claca devenea astfel un simbol al solidarității și tradițiilor transmise din generație în generație.

Clacă la „Inimă Română în Andaluzia”

Pe 2 martie, membrii asociației au organizat o clacă unde au lucrat cu mâinile lor la diverse obiecte din lână și ață, cum ar fi genți, șosete, fulare și alte articole de croșetat sau tricotat. Atmosfera a fost una caldă și plină de nostalgie, participanții amintindu-și de copilăria petrecută în România, când aceste activități erau parte din viața de zi cu zi.

În timpul clăcii, cei prezenți nu doar că au creat obiecte frumoase, dar au și cântat împreună, împărtășind povești și amintiri din trecut. Evenimentul a fost un prilej perfect pentru a recrea acea atmosferă tradițională de comunitate, unde oamenii se ajutau reciproc și se bucurau de compania celorlalți.

La această clacă au participat români din Málaga, care s-au declarat încântați de inițiativa asociației. ***„A fost o experiență extraordinară, am retrăit momente din copilărie și am reușit să ne conectăm mai mult unii cu alții. Astfel de evenimente ne ajută să nu uităm cine suntem și de unde venim”***, a spus unul dintre participanți.

Prin organizarea acestor activități, **„Inimă Română în Andaluzia”** reușește nu doar să păstreze tradițiile românești, ci și să creeze o punte între generații și între comunitatea românească din Spania. Asociația își propune să continue aceste inițiative, oferindu-le românilor din Andaluzia ocazia de a se reconecta cu cultura și identitatea lor.

Asociația „Inimă Română în Andalucia”

Frați de grai, frați de trai

Români în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar.

Editor: Asociación Socio-Cultural Romanati
Redacția: Centro Cultural La Tierra Tracia
Calle Geranio 28, El Ejido, Almeria, 04700, Spania
Email: asociacionromanati@gmail.com
www.romaniinandalucia.com
facebook.com/romaniinandalucia
Tel/WhatsApp: +34 641 847 842

Redactor Șef: Mircea G. Florescu
Redactor Șef Adjunct: Ionela Violeta Anciu
Redactori: Andra Fornea, Teodora Olteanu, Dorina Florescu Titi Sultan, Violeta Andrei Stoicescu, Nicolaie Tony Dincă
Colaboratori: Marian Nencescu, Dan Toma Dulciu, Ionuț Țene, Valeru Ciurea, Medana Oprea, Cristian Segărceanu, Sorin Bălășcău, Tanța Tănăsescu, Dana Oprica, Ana Andrei.
Machetare grafică: Dorina Florescu

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

Această publicație a fost tipărită cu sprijinul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni
www.drp.gov.ro

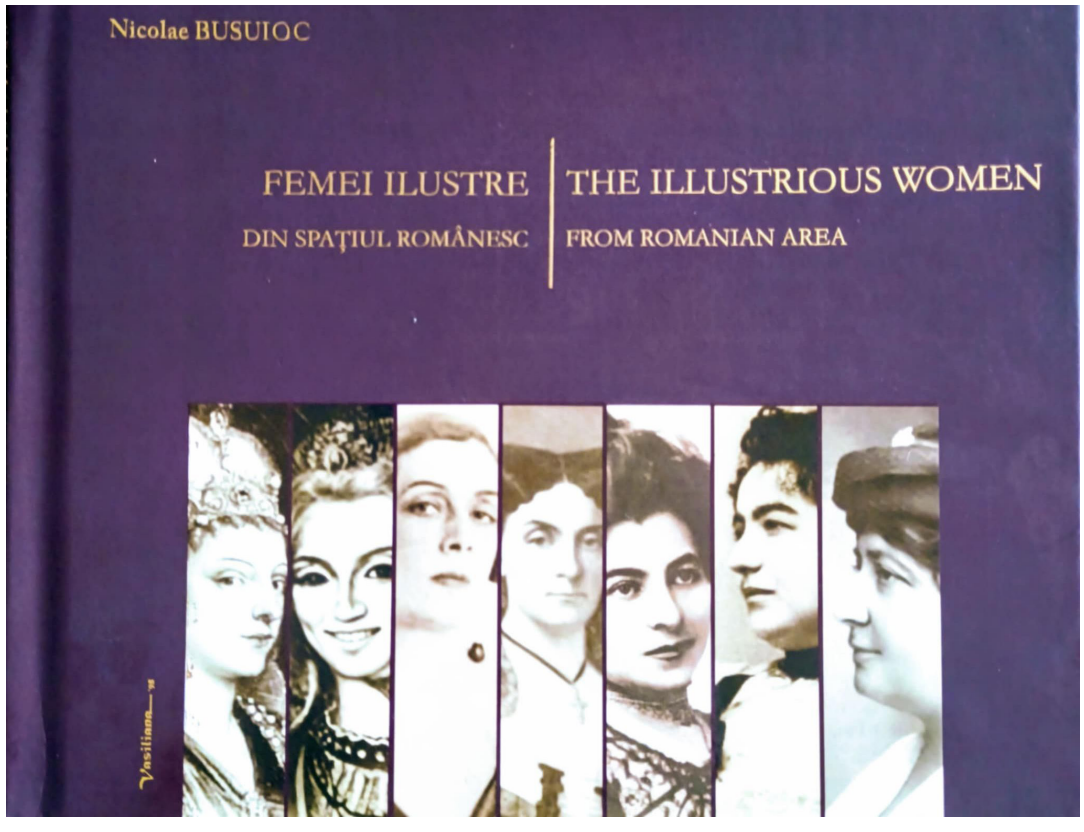
Publicație apărută cu susținerea Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România
FILIALA OCCIDENT

Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.

FEMEIA ROMÂNĂ:
puterea de a duce Europa mai departe

Justina Radu

Tocmai am primit de la prietenul Florin Busuioc, mare român, editor de carte de la Iași, un volum de excepție, proaspăt ieșit de la tipar: **Femei ilustre din spațiul românesc**, scris de tatăl său, ***Nicolae Busuioc***. Este un dar de primăvară venit din inima Moldovei, o galerie a femeilor puternice care și-au împletit destinul cu istoria, cultura și știința neamului nostru. O galerie supraviețuitoare în dimensiunea temporală și spațială. Se spune că istoria este scrisă de bărbați, dar, de obicei, făcută de femei. Această carte aduce în lumină 180 de figuri feminine care au trecut testul timpului, purtând pe umeri greutatea unui popor, uneori fără ca lumea să le recunoască meritele.

Dar cea mai puternică femeie pe care am cunoscut-o vreodată nu se află într-o carte. Este bunica mea, preoteasa **Justina Constantinescu.** O femeie aprigă, devotată, dârză, iubitoare de neam, o lumină vie pentru cei care i-au cunoscut viața jertfelnică. **Justina Constantinescu** a fost o luptătoare, un simbol al demnității, al sacrificiului și al iubirii neclintite pentru familie și neam. Soția preotului martir Ioan Constantinescu, executat la Jilava, susținătoare a ***"Haiducilor Muscelului"***, a trăit cu o forță interioară pe care puține femei o pot duce. A suferit, dar nu s-a plâns. A iubit, dar nu a cerut nimic în schimb. A rezistat chiar și atunci când alții ar fi cedat. Povestea ei nu este doar a unei femei, ci a unei generații întregi de românce care au trăit cu fruntea sus, în ciuda tuturor greutăților.

Asemenea femei sunt temelia neamului nostru, pilonii pe care s-a construit identitatea românească. Această forță nu este singulară. Ea se regăsește în multe femei românce, fie că sunt acasă, fie că sunt plecate în lume. În diaspora, femeia română duce pe umeri nu doar propria viață, ci și sufletul și credința unei întregi națiuni.

Barierele unei vieți de sacrificiu

Drumul femeii române în diaspora nu a fost și nu este niciodată ușor. Mii de femei au plecat din țară cu sufletul sfâșiat, lăsând în urmă părinți, frați, copii, în căutarea unui trai mai bun. Altele și-au luat copiii de mână și au pornit spre necunoscut, fără siguranța zilei de mâine.

În Germania, Austria, Italia, Spania sau Marea Britanie, ele au înfruntat ziduri de prejudecăți, muncă epuizantă și dorul care nu trece niciodată. Femei educate, cu diplome universitare, au acceptat să spele podele, să îngrijească bătrâni străini, să muncească în fabrici și spitale, doar pentru ca ai lor să aibă un viitor. Au muncit în două sau trei locuri, au îndurat umilințe, dar nu au renunțat. S-au lovit de bariere culturale și lingvistice, de sisteme care uneori le-au privit ca pe niște intruse. Și totuși, în loc să cedeze, au construit punți. Au învățat limbi străine, au înțeles regulile, și-au croit drum acolo unde nimeni nu le aștepta.

Româncele din diaspora sunt statuile vii ale credinței, supunerii, durerii, dorului, resemnării și puterii. Ele sunt mămici care cresc copii departe de țara lor, dar le insuflă limba și tradițiile românești. Ele sunt soții care muncesc până la epuizare pentru a-și susține familiile. Sunt femei care au renunțat la confortul casei natale pentru a asigura un viitor mai bun celor dragi. Cu fiecare pas pe care îl fac pe străzile din Madrid, Roma, Viena sau Berlin, ele duc cu ele esența neamului românesc.

Mamele care nu-și uită credința și copiii care vorbesc românește

Femeia româncă nu este doar un muncitor neobosit, ci și o păstrătoare a sufletului românesc. În satele Italiei, în marile orașe ale Franței, în suburbiile aglomerate ale Spaniei, ea întrerupe vacarmul zilei cu o rugăciune, învață copilul să spună ***„Te iubesc"*** în limba maternă, îi citește povești românești, îi cântă colinde, într-un dor de acasă care nu se stinge.

În Danemarca, mamele românce se adună lunar pentru a citi povești copiilor în limba română, de teamă că altfel nu s-ar mai putea înțelege cu bunicii lor. În Spania, femeile românce au umplut bisericile ortodoxe, readucând rugăciunea acolo unde ea părea uitată. În Italia, ele organizează șezători, unde cozonacul și ia românească se întâlnesc cu limba și cultura unei țări adoptive.

Curajul de a duce Europa mai departe

Am învățat de la ele ce înseamnă forța și voința. Am învățat că o mamă este înțeleaptă și exigentă, blândă și dură în același timp. Că poate face sacrificii inimaginabile, dar înseamnă totodată lumină, iubire, rost. România poate părea uneori că și-a pierdut rostul, dar femeile românce nu și l-au pierdut niciodată. Ele sunt puntea care ne leagă de trecut și speranța pentru viitor. Bătrânii spun că o casă fără femeie este doar o construcție de cărămidă. La fel și un neam fără femeile sale devotate și puternice. Româncele care au plecat în lume, care muncesc până la epuizare, care nu se plâng și care încă mai cred în familie, în Dumnezeu, în muncă cinstită, sunt cele care împiedică România să se risipească.

Astăzi, în diaspora, femeile românce nu doar că rezistă, ci devin exemple. Unele s-au întors în țară după ani de luptă, cu dorința de a schimba România, de a aduce acasă ceea ce au învățat. Altele rămân, transformând comunitățile din care fac parte, dând lecții de muncă, demnitate și credință. Ele sunt cele care recreștinează Europa, cele care încă mai aprind lumânări în biserici unde alții au uitat să intre.

Europa are nevoie de aceste femei. De mamele noastre, de fiicele noastre, de bunicile care încă mai împletesc ciorapi de lână și care spun povești la gura sobei, chiar și într-un apartament din Londra sau Madrid. Europa are nevoie de suflet. Iar femeia română, în tăcerea ei plină de demnitate, este cea care îl păstrează viu.

Spre o renaștere a școlilor românești și a literaturii române din Diaspora

Ionuț Țene

Consider că ar trebui schimbată imediat paradigma analizei, teoriei criticii și istoriei literare românești. Lucrurile s-au schimbat din punctul de vedere al sociologiei și geografiei culturale față de anul 1989. Criticii și istoricii literari nu mai pot aborda valorile literare doar din perspectiva scriitorilor români trăitori în granițele statului român.

De circa 23 de ani, odată cu ridicarea vizelor pentru români în Uniunea Europeană, conform statisticilor oficiale, au emigrat circa 5-6 milioane de români. Acești români s-au integrat economic și social în țările de adopție, dar cultural și spiritual rămân conectați la universalitatea civilizației românești. În Diaspora se nasc deja mai mulți copii români decât în România, lucru confirmat de statistici. Este o statistică care trebuie să ne facă să ținem seama, noi, ca stat român, de potențialul românilor din Occident nu numai la dezvoltarea social-economică a românității pe aceste meleaguri, dar, mai ales, despre contribuția culturală adusă atât țărilor europene dar, în special, națiunii române. Un rol important care ține conștința națională și identitară trează este Biserica, care a împânzit Europa cu o rețea de parohii, care, pe lângă oficierea slujbelor religioase, contribuie la păstrarea identității culturale și spirituale a românilor, organizând, de asemenea, adevărate școli confesionale românești în lăcașurile de cult.

Un rol important pentru păstrarea valorilor culturale românești în Diaspora îl are ICR-ul și societățile civice finanțate de Departamentul Românilor de Pretutindeni, precum și numeroasele reviste culturale în limba română apărute în toate țările europene și peste ocean. Dar să nu neglijăm însă importanța învățământul românesc din Diaspora.

Trebuie schimbată paradigma, iar literatura română din Diaspora să intre în istoria literaturii române. Avem nevoie de un nou George Călinescu dar și de un Spiru Haret, care trăiește pe meleaguri străine, dar sfințite deja de puternice comunități românești. De la începutul anilor 2000 avem deja o tânără generație, de fapt o primă generație de copii, adolescenți și tineri care s-au născut în Diaspora. Este un capital uman cultural și spiritual de care literatura și critica literară trebuie să profite. Acești tineri trebuie educați în spiritul cuvântului limbii române. Pentru aceasta trebuie întărite școlile și bibliotecile românești din jurul bisericilor ortodoxe din Diaspora, dar și finanțarea de către DRP și ICR mult mai consistent pentru festivalurile, simpozioanele, conferințele și târgurile de cultură, carte și artă românească.

Bugetele dedicate acestor adevărate focare de identitate culturală și lingvistică românească trebuie să crească exponențial cu numărul copiilor români care se nasc în Diaspora, mai mulți decât în România. Din păcate școlile românești din Diapora nu dețin o reglementare națională și niciun sprijin logistic din partea Guvernului de la București. În general sunt inițiative private iar exemplele unor români inimoși sunt extrem de multe. Laura Dachin coordonează astfel trei centre românești, în Århus, Fårvang și Vejle din Danemarca, la care are înscriși 85 de copii. Copiii frecventează cursurile în regim after-school. Sunt împărțiți după vârstă și învață despre obiceiurile și tradițiile din țara noastră și exersează limba română. Fac parte fie din familii românești sau bilingve. Singura condiție ca un copil să poată veni la școala de limbă română este să aibă vârsta de șase ani împlinită și unul dintre părinți să fie de naționalitate română. Înființarea școlilor nu a fost deloc o povară birocratică și a avut parte de tot sprijinul autorităților daneze. Profesoara a mers la autorități cu o listă alcătuită din părinții care solicitau aceste cursuri și a cerut un spațiu.

Un exemplu similar este Școala românească din Montreal, care se bucură de succes prin afluirea românilor spre această instituție de formare și identitate românească. Astfel de școli românești din Diaspora trebuie să depășească ***"vârsta copilăriei"*** și entuziasmului singular al unor oameni de bine, ci să se implice statul român consistent în sprijinul financiar și reglementarea acestora pentru a nu se pierde identitatea românească din Diaspora. Stadiul organizării unor cursuri și lectorate românești LCCR în cadrul școlilor din Italia, Spania, Belgia, Portugalia și mai nou Irlanda și Marea Britanie trebuie depășită. Mai există și școlile românești finanțate de Institutului **"Eudoxiu Hurmuzachi"** sau **Ministerul pentru Românii de Pretutindeni**, precum și mici ateliere în cadrul bisericilor românești, acolo unde preotesele au timp pentru astfel de lucruri. Avem nevoie de un alt nivel de implicare a României în reglementarea, colaborarea inter-școlară și finanțarea acestor școli românești.

Numeroși elevi români, crescuți într-un mediu italian, se îndepărtează de identitatea lor românească. Experienţele sunt diferite, şi în funcție de școală. În Italia, limba română este predată în peste 180 de unități de învățământ, în cadrul proiectului **"Limbă, Cultură şi Civilizaţie Românească"** (LCCR) dezvoltat de Institutul Limbii Române (ILR) în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale. Statul român are obligația legală și morală să ofere un cadru legislativ unitar pentru aceste școli românești din Diaspora, inclusiv pe cele confesionale din jurul bisericilor ortodoxe. DRP trebuie să depășească, în cazul comunităților românești din diaspora, etapa promovării și sprijinirii școlilor de weekend și a cursurilor de limba română constituie cel mai important instrument de susținere a filonului lingvistic și cultural românesc la tânăra generație.

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni trebuie să privească spre viitor, dincolo de necesitățile copiilor români din străinătate care frecventează școli cu predare în limba română, sau cursuri de limbă, cultură și civilizație românească, doar cu consumabile de uz școlar (ghiozdane complet echipate cu caiete, penar, acuarele, pixuri, creioane, carioci etc.)

Avem nevoie astfel de o strategie națională pentru a reglementa școlile românești din Diaspora cu finanțare exclusivă de la București. Guvernul român are o datorie morală de a întări coeziunea culturală și lingvistică a tinerilor români născuți în Diaspora. Este o zestre cultuală și identitară care nu trebuie pierdută. Acești tineri vor fi parte a viitorului culturii și istoriei literare românești.

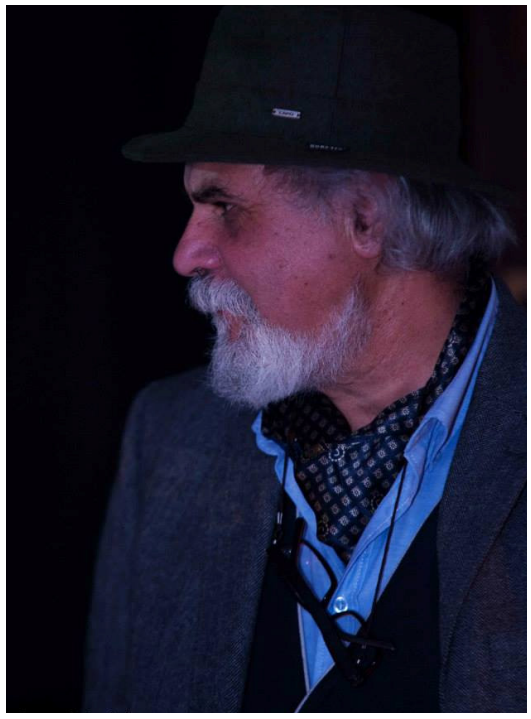

LA CERAMICA RUMANA

La Cerámica de Rumanía; A sido todo un revulsivo para la funcionalidad Cultural de los pueblos Rumano, todo ello de la mano de Marginea y Horezu, por lo que es reconocido por el patrimonio Mundial del UNESCO.

A. CALDERÓN de JESÚS: Crítico y Analista Cultural

Se puede llegar a un punto mediante el cual cuando uno tiene que quedarse con algunos de los componentes de los gremios de la artesanía y arte, es difícil sustraerse de lo que representa la alfarería para las naciones del mundo, siendo una de las tradiciones sociales artesanales y artísticas más milenarias, aunque los precedentes de sus inicios concretos fueran elaborar objetos que sirvieran para el almacenaje y transporte de víveres.

Fueron civilizaciones antiquísimas las que antepusieron esta actividad para darle un valor que ha conseguido crear precedentes en el mundo artístico donde grandes artistas como el propio Pablo Picasso y otros que condujeron cierta parte de su vida artística en dar sentido a este campo considerándole una materia más de sus funciones artísticas.

En Rumanía lo que empezó como un medio de subsistencia para muchas familias campesinas que tomaron esta acción inducida en parte por las monjas y monjes que con la ubicación de sus conventos en las zonas pobladas más cercanas, realzaron con prontitud que esta sería una buena acción para poner al campesinado de su parte, aunque dé al principio estos trataban de llevar este laborioso trabajo como medio de intercambio de operaciones comerciales, actividad que desarrollaban yendo a los pueblos tratando de

cumplir, llevándose las transmisiones al cambio de productos locales por los utensilios cerámicos que estos les llevaban.

Al cabo del tiempo, en Rumanía se establecieron colonias de alfareros por toda la geografía, en la que cada uno de ellos dejaron su impronta, existiendo otras dos zonas muy grandes de influencia, a las cuales es precisa la oportunidad de estar presente con algunos de los artistas y artesanos.

En las regiones de **Bucovina y Oltenia,** al norte y centro sur de Rumania, son los lugares geográficos en los que están situados los pueblos de **Marginea y Horezu,** cuyas actividades ceramistas representan todo un orgullo no solo para sus regiones si, ni para toda Rumania, que ha creado una marca que es conocida en el mundo entero

Es en la **zona Marginea** donde se recrearon grandes leyendas que la historia da cuenta de ellas y sus ingentes montañas y valles se hicieron eco de las mismas, gloriándose los personajes que las visitaron, entre ellos los príncipes de Moldavia y los forajidos que mantuvieron a raya a todos aquellos ejércitos que pretendía hacerse con el control de esta zona.

Hasta aquí llegaron personajes que su única pretensión era la de poder disfrutar de estos encantadores paisajes y hospitalidad que desinteresadamente le ofrecen sus gentes a todos los que están dispuestos a compartir lo bueno, acogiéndose a tan valioso menester, entre otros, el pintor Silesia Franz Jaschote, que fue el primer experto en acuarelas.

A Bucovina, Valcea, Oltenia y Moldavia, llegaron debido a su importancia ceramista grandes personajes no solo los relacionados y amantes del mundo de las artes sino de la política y de la cultura, los cuales, admirados por el milagro de sus actividades alfarera decidieron conocerlo in situ, siendo cierto que esta actividad pasó durante cierto periodo de la época comunista a ser un proscrito que no se podría tener herramienta para la elaboración y menos realizar actividades en este sentido, obligando a que muchos tuvieran que dejar este oficio o pasase a la clandestinidad.

En la actualidad la producción se concentra en la elaboración de objetos de carácter cilíndricos y piramidales, cuya característica más importante, aparte del diseño, está en su propia materia prima, que es la tierra donde el color y la consistencia de la misma le hace ser muy especial. El color gris negruzco posiblemente es el que defina el valor que proyecta el encanto de esta cerámica, sin olvidar la capacidad profesional que tiene cada uno de los que intervienen en su elaboración, artesanos todos ellos.

Y entre los que se pueden encontrar, son artistas que bajo mi punto de vista muy bien hacen en considerase como tales con el añadido atractivo de estar acompañados con objetos y elementos decorativos como son la madera y las cuerdas de estopas, que son componentes muy arraigados por estas tierras, las que realzan la pieza que les hace pasar de la categoría de composición decorativa a la artística.

El otro núcleo de influencia lo vamos a encontrar en **la provincia de Valcea**, considerado como uno de los centros Europeos de la cerámica, cercano de los conventos de Horas y **Curtea de Arges**, que es una de las grandes maravillas eclesiásticas de Rumanía, **habiendo sido reconocida así por la UNESCO.**

El monasterio de **Horezu**, se construyó por orden de **Constantin Brancoveanu**, mecenas de las artes y de la cultura de finales del siglo XVI, creándose en el siglo XVIII una de las mayores escuelas de iconos y murales, siendo de las más importantes de la Europa de los Balcanes, logro con el cual facilitó que fuera un punto de referencia para los grandes pintores rumanos de este género que estuvieron directa o indirectamente ligados a esta zona, pudiendo influir en las actividades tanto artísticas como artesanales que sé generaros en esta región.

El punto fuerte de influencia de las actividades en la fabricación de la cerámica, está situado en la carretera que va de **Targu Jiu** a **Ramnicu Valcea**, en

cuyo trayendo se pueden ir encontrando pueblos que tienen la cerámica como factor importante de sus economías, con los puntos de venta sobre todo ubicados junto a la propia carretera, incluso en el mismo entorno tienen los artesanos sus propios talleres, en los que la cerámica recobra su máximo protagonismo, hasta el punto que son los propios visitantes los que disponen de información de primera mano participando en exhibiciones de cómo se llevan a cabo dichos trabajos.

Sin lugar a dudas es esta la actividad que más beneficios económicos genera y reporta en esta zona, siendo ellos mismos consecuentes de que para que siga ésta dinámica creativa tienen que multiplicar sus esfuerzos encaminados a mantener vivos todo lo que dependa de esta actividad, incluso hacer transformaciones y mejoras si fueran necesario para conectar más de cerca con el mundo artístico y, por descontado, con el turismo que es una de las fuentes principales del sustento.

La belleza y la nobleza que tiene la cerámica de esta zona le hace ser única la propia composición de materia prima de la propia tierra, dándole color, textura y flexibilidad en su manejo, donde la cocción de la misma no altera para nada su condición que se materializa en todo ello, sumándole los diseños armoniosos con las líneas de doble dirección y los colores donde predominan el marón, rojo y amarillo, cargado todos ellos de la simbología que imperan por esta tierra donde la naturaleza recobra todo el protagonismo a través de los animales y plantas, como la culebra, el gallo y los peces, los pinos y hojas arbóreas, que son referencias destacables en casi todas sus composiciones.

Todas estas actividades recobran un gran protagonismo en el entorno familiar donde sus miembros colaboran teniendo todos ellos definido un lado específico en cada una de sus facetas, ya que es norma que este oficio sea pasado de padres a hijos.

Como referencia a esta intensa labor de hacer patente el compromiso del pasado y el futuro, se encuentran los nombres entre otros que lo hicieron y lo hacen posible, como George y Maria Lorga, Miguel y María Escala, Costel y Tonel Popa, Victor y Eufrosina Vicsoreanu, y al nombre de cuyos maestros importantes hemos de añadir los de las nuevas generaciones, representados en las escuelas de cerámica del patronato de ceramistas de Hurezeni, Nicoleta y Laureano Pietraru, Constantino y Maria Scalas, Iony Miela Palos, Yohn y Filiana Michus.

Así se cierra el círculo vivo de la transmisión de los conocimientos culturales y laborales adquiridos por todos a lo largo de la historia de la alfarería de la nación rumana.

Concursul Internațional de Creație
CultuRO
Ediţia a II-a, 2025, Madrid, Spania

Regulamentul de organizare şi desfăşurare al Concursului Internaţional de Creaţie CultuRO, ediţia a II-a, 3-5 octombrie 2025

Asociación Socio Cultural Romanati şi Centrul Cultural La Tierra Tracia, în parteneriat cu Uniunea Ziariştilor Profesionişti din România - Filiala Occident şi Boema TV organizează a doua ediţie a Concursului de creaţie CultuRO, manifestare care îşi propune descoperirea, promovarea şi stimularea creaţiei artistice.

Se pot înscrie creatori români din toată lumea precum şi creatori străini care relaţionează cu cultura română, fără nicio condiţionare. Un concurent se poate înscrie la o singură secţiune.

Concurenţii se pot înscrie la următoarele secţiuni:

1.Literatură. Se acceptă în concurs materiale aparţinând oricărei specii literare în limba română, în original sau traducere, în limita a maxim 10 000 de semne tipografice cu spaţii. Materialele care depăşesc această limită sau care nu respectă normele ortografice, ortoepice şi de punctuaţie ale limbii române vor fi descalificate.

2.Arte plastice. Participanţii vor înscrie în concurs 3 (trei) lucrări originale. Lucrările vor fi trimise online, în copie fotografică realizată în condiţii bune de iluminare care să dea posibilitatea unei aprecieri corespunzătoare din partea membrilor juriului şi vor fi însoţite de informaţii legate de opera înscrisă în concurs: dimensiuni, suport, tehnica de realizare şi orice alte informaţii pe care concurentul le consideră necesare;

3.Arta actorului. Participanţii vor înscrie în concurs un fişier video cu dimensiunea de maxim 25 de megabiţi sau link YouTube conţinând un număr individual: monolog, recitare, pantomimă etc.;

4.Muzică. Pot participa soliști care vor înscrie în concurs un fişier video cu dimensiunea de maxim 25 de megabiţi sau link YouTube conţinând interpretarea unei piese din repertoriul propriu, indiferent de genul muzical practicat. Nu se acceptă adaptări, prelucrări, remixări după piese cunoscute;

5.Dans. Participanţii vor înscrie în concurs un fişier video cu dimensiunea de maxim 25 de megabiţi sau link YouTube conţinând un număr de dans solo, indiferent de stilul de dans practicat.

Toate lucrările, la toate secţiunile, **vor fi expediate pe e-mail culturo.ro@gmail.com până la data de 21 iunie 2025, ora 24,00, însoţite de un CV al concurentului.** Organizatorii îşi declină orice responsabilitate privind respectarea, de către concurenţi, a prevederilor legale în domeniul drepturilor de autor. Orice concurent care nu poate fi identificat şi contactat va fi descalificat.

Înscrierea în concurs este dovada acceptării prezentului Regulament şi asumarea obligativităţii respectării lui.

Juriul concursului are următoarea componenţă:

-**Adrian SUCIU** (România), preşedintele Juriului;
-**Mariana FERIDE** (Spania), vicepreşedintele Juriului;
-**Nicoleta CRĂETE** (România), secretar al Juriului;
-**Maria Isabel de la CRUZ ABALO**, (Spania);
-**Lucilla TRAPAZZO** (Italia), membru;
-**Traian MÂRZA** (România), membru;
-**Mariela CORDERO** (Venezuela), membru;
-**Valeru CIUREA** (România), membru;
-**Mădălina Petronela DOZESCU** (România), membru;
-**Marian NENCESCU** (România), membru.

Jurizarea va avea loc în perioada 22 iunie – 22 iulie 2025, urmând ca, în intervalul 23 - 25 iulie 2025 să se facă publice rezultatele jurizării, prin intermediul e-mailurilor comunicate de concurenţi, prin intermediul partenerilor media şi prin intermediul site-ului www.culturo.ro

Premiul constă în participarea premianţilor în programul oficial al Festivalului de Carte şi Arte al Românilor de Pretutindeni - CultuRO, care se va desfăşura în Spania, între 2–5 octombrie 2025, decernarea premiului fiind condiţionată de prezenţa premiantului la Festival precum şi în popularizarea operelor premiate de către partenerii CultuRO. Juriul îşi rezervă dreptul de a acorda sau nu unul sau mai multe premii la oricare dintre secţiuni, în funcţie de valoarea lucrărilor înscrise în concurs.

Cu acordul Juriului, se pot acorda şi premii speciale ale unor reviste de cultură, ale partenerilor şi/sau altor entităţi. Concurenţii premiaţi vor fi anunţaţi telefonic şi/sau prin poşta electronică în vederea participării la festivitatea prilejuită de acest eveniment. Laureaţii vor primi în cadrul festivităţii de premiere diploma corespunzătoare premiului obţinut. În cazul neparticipării la festivitatea de premiere, juriul îşi rezervă dreptul de a anula premiul respectiv.

Pentru informaţii suplimentare sau orice altă comunicare, cu Juriul sau cu Organizatorii, se va folosi, în exclusivitate,
e-mail-ul culturo.ro@gmail.com!

Panorama eternității
De la freamătul pieței la liniștea munților

Trandafir SÎMPETRU

Am pornit într-o călătorie specială din Madrid către Segovia, atras de farmecul său atemporal şi de promisiunea unei incursiuni într-un trecut fascinant. Pe măsură ce mă apropiam de oraş, silueta sa medievală se contura pe fundalul cerului senin, iar sentimentul de anticipare creştea cu fiecare kilometru.

Ajuns în inima Segoviei, am păşit pe străzile înguste, pietruite, care păreau să poarte în ele şoaptele secolelor trecute. Fiecare colţ de stradă ascundea o poveste, fiecare clădire veche îşi dezvăluia secretele doar celor dispuşi să le asculte. În aer plutea un amestec irezistibil de arome – miros de pâine proaspăt scoasă din cuptoarele vechi de sute de ani, scorţişoară şi vanilie din patiseriile artizanale, dar şi aroma îmbietoare a faimosului cochinillo asado, friptura de purceluş de lapte atât de apreciată de gurmanzi.

Piaţetele cochete mă îmbiau la popas, pline de terase pitoreşti unde localnicii şi turiştii se adăposteau sub umbrelele colorate, savurând câte un pahar de vin roşu din regiunea Castilia şi León. În jurul meu, arhitectura oraşului era un veritabil spectacol – ziduri impunătoare, balcoane din fier forjat, curţi interioare ascunse după porţi masive din lemn sculptat. Simţeam cum mă întorc în timp, în epoca în care romanii şi maurii îşi disputau aceste locuri, lăsând în urmă o moştenire culturală de o bogăţie uluitoare.

Dar, fără îndoială, marea minune a Segoviei mi-a apărut în faţă în toată splendoarea sa: grandiosul apeduct roman, o operă inginerească desăvârşită, ridicată acum aproape două milenii, fără a folosi un strop de mortar. Arcadele sale impunătoare, sculptate perfect din blocuri masive de granit, păreau să sfideze timpul şi gravitaţia, rămânând neclintite ca un testament al măiestriei constructorilor antici.

Am continuat să explorez oraşul, păşind cu emoţie în catedrala Segoviei, un colos gotic cu turnuri care păreau să atingă cerul. M-a cuprins un fior de admiraţie în faţa orgii monumentale, ale cărei acorduri, imaginate în mintea mea, ar fi putut umple aerul cu sunete divine, transformând interiorul într-un tărâm al sacralităţii.

Iar la capătul drumului, pe un deal ce veghea asupra întregului oraş, m-a aşteptat Alcázar de Segovia, un castel desprins parcă din poveşti, cu turnuri conice ce aduceau aminte de basmele copilăriei. Am pătruns în sălile sale fastuoase, pline de tapiserii regale şi relicve istorice, iar de la ferestrele sale am privit peisajul nesfârşit al Castiliei, cu dealuri domoale şi păduri care îşi schimbau culoarea în lumina apusului.

Aceasta nu fusese doar o simplă excursie, ci o călătorie prin timp, prin istorie, prin cultură şi printr-o frumuseţe ce părea să sfideze veacurile. Segovia rămânea în inima mea nu doar ca un loc vizitat, ci ca o poveste trăită cu fiecare pas, fiecare privire, fiecare respiraţie.

Un adevărat miracol al ingineriei antice, Apeductul din Segovia este una dintre cele mai impresionante creaţii pe care romanii le-au lăsat moştenire lumii, un colos din piatră ce sfidează timpul şi rămâne mărturia geniului lor inginerească. Ridicat acum aproape două milenii, fără a folosi vreun gram de mortar, această construcţie grandioasă pare să respire însăşi esenţa istoriei, spunând poveşti despre o epocă în care măiestria tehnică şi viziunea arhitecturală conturau viitorul civilizaţiei.

Întinzându-se pe o distanţă de aproximativ 17 kilometri, apeductul a fost conceput pentru a aduce apă limpede şi rece din munţii Sierra de Guadarrama, traversând coline şi văi, până în inima Segoviei, un oraş ce avea să înflorească datorită acestui dar vital. Cu cele 167 de arcade monumentale, construite din blocuri perfect tăiate de granit, îmbinate printr-o tehnică desăvârşită, apeductul pare a fi nu doar un simplu canal de apă, ci o operă de artă vie, un simbol al echilibrului dintre funcţionalitate şi estetică.

Pe măsură ce te apropii de el, nu poţi să nu fii copleşit de măreţia sa – rânduri nesfârşite de arcade se înalţă spre cer, creând o simfonie de umbre şi lumini ce dansează pe suprafaţa pietrei vechi. Privindu-l, îţi poţi imagina legiunile romane trudind la ridicarea sa, meşteşugarii care sculptau fiecare bloc cu o precizie uimitoare, inginerii care calculau fiecare detaliu pentru ca această

capodoperă să rămână neclintită de-a lungul secolelor.

Mai mult decât o construcţie practică, Apeductul din Segovia este o punte între trecut şi prezent, un simbol al măreţiei umane şi al dorinţei de a cuceri natura prin inteligenţă şi pricepere. A supravieţuit războaielor, vremurilor tulburi şi trecerii implacabile a anilor, rămânând la fel de impunător şi astăzi, ca o emblemă a oraşului şi un monument ce continuă să fascineze pe oricine îl priveşte. În faţa sa, orice cuvinte par să pălească, căci în tăcerea pietrelor sale vechi se ascunde o poveste ce nu va înceta niciodată să inspire,

Cele 167 de arcade ale impunătorului apeduct roman sunt alcătuite din masive blocuri de granit, extrase cu migală din munţii Sierra de Guadarrama. Fiecare piatră, atent fasonată şi poziţionată cu o precizie uimitoare, stă alături de celelalte fără niciun liant, sprijinindu-se doar pe un echilibru perfect de forţe. Îmbinarea lor, realizată exclusiv prin măiestria ingineriei romane, sfidează trecerea timpului, rămânând mărturie a unei

epoci în care tehnica şi estetica se împleteau într-un dans al geniului uman.

Cât de inteligenţi şi vizionari trebuie să fi fost romanii, de au putut concepe şi ridica o asemenea capodoperă arhitecturală, fără ajutorul tehnologiilor moderne! Într-o vreme în care resursele erau limitate, iar uneltele rudimentare, mintea lor a reuşit să modeleze piatra în structuri durabile, care încă ne provoacă admiraţia şi astăzi.

Dacă astăzi acest apeduct este privit ca un monument, un simbol al măreţiei antice, în vremea sa el a fost un pilon esenţial al civilizaţiei, asigurând alimentarea cu apă a oraşului şi garantând astfel viaţa şi prosperitatea acestuia. Privindu-l acum, cu secole de istorie săpate în fiecare bloc de piatră, nu putem decât să rămânem uimiţi de puterea de creaţie a romanilor şi de moştenirea lor grandioasă. Fascinant, nu-i aşa?

L-am admirat îndelung, din toate unghiurile posibile, lăsându-mi privirea să se joace cu fiecare detaliu al impunătoarei structuri. Fiecare piatră părea să poarte în tăcere povestea secolelor, martoră la trecerea vremurilor, la paşii celor ce au străbătut acest loc înaintea mea. În lumina blândă a după-amiezii, contururile sale păreau maiestuoase, ca şi cum timpul însuşi s-ar fi oprit în faţa acestei minuni arhitecturale.

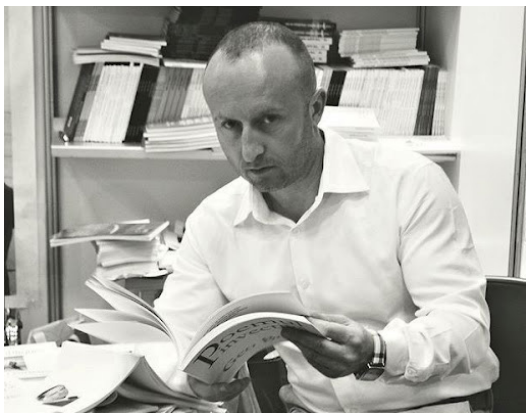
Apoi, cu paşi măsuraţi, am început să urc scările ce duc la punctul de belvedere Postigo del Consuelo, fiecare treaptă părând să mă apropie de un tablou viu, de o priveliştе pe care niciun pictor n-ar putea-o surprinde în întreaga ei splendoare.

Ajuns în vârf, privirea mi-a fost cucerită de un spectacol grandios: în faţa mea, apeductul se desfăşura în toată măreţia sa, un colos de piatră sfidând veacurile, o punte între trecut şi prezent. Jos, la picioarele mele, piaţa fremăta de viaţă, un furnicar de oameni, sunete şi culori, un tablou al cotidianului în care istoria şi modernitatea se împleteau armonios. Iar în depărtare, dincolo de tumultul oraşului, se ridicau munţii, albastru-cenuşii sub voalul subţire al ceţurilor, ca nişte străjeri tăcuţi ai eternităţii.

Mă aflam în faţa uneia dintre cele mai grandioase mărturii ale măiestriei arhitecturale romane, un colos de piatră ce sfida secolele, păstrându-şi demnitatea şi perfecţiunea într-o lume modernă. Acest apeduct, cel mai bine conservat exemplu de arhitectură civilă romană din Spania, se ridica solemn în faţa mea, cu arcadele sale sculptate cu o precizie uluitoare. Fiecare bloc de granit, atent fasonat şi aşezat cu o rigoare matematică, părea să spună povestea unor mâini pricepute care, fără mortar sau liant, reuşiseră să creeze o simfonie a echilibrului perfect.

Privindu-l, simţeam cum timpul se topeşte, cum ecourile trecutului răsună printre arcadele măreţe. O linişte solemnă mă învăluia, iar priveliştea, cu impunătoarea construcţie dominând peisajul, îmi tăia răsuflarea. Sub lumina soarelui, umbrele jucau printre coloanele uriaşe, iar piatra, de un gri atemporal, părea să pulseze cu amintirea imperiului care o ridicase. Era mai mult decât o simplă relicvă istorică – era o dovadă vie a geniului roman, un pod între epoci, o mărturie de neclintit a măreţiei omului în faţa timpului.

Priveliştea era cu adevărat uluitoare. Nu doar prin dimensiunea şi splendoarea apeductului, ci şi prin povestea pe care o purta, prin mărturia unei lumi de mult apuse, dar încă prezentă în fiecare piatră aşezată cu migală şi pricepere.

Misterele Bucureștilor postmoderni

A trebuit mai întâi să las să treacă vâlva. Să scrii despre noutăţi e adesea un atentat la adresa obiectivităţii. Imposibil să nu fii influenţat de zvonuri, păreri, laude şi efervescenţe mondene. Abia apoi am început să gândesc asupra lui **Belle de Nuit. Aventurile intime ale unei prostituate de lux bucureştene,** Editura Trei, un soi de calchiere după **Belle de jour,** isprăvile hetairei londoneze. Cum nu am habar de conţinutul dezvăluirilor englezoaicei, n-o să-mi permit consideraţii asupra originalităţii *„versiunii"* româneşti. Un lucru este sigur: intenţia iniţială a fost una mercantilă. Intenţia autorului nu coincide întotdeauna cu intenţia stiloului său. Aşa se face că rezultatul este un fel de salată bulgărească dreasă cu fructe de mare. Adică peste conţinutul şocant s-a turnat o cocă sofisticată, care nu ţine de stil, ci de trecerea în revistă a figurilor culturale bine marketizate şi a produselor generate de ele.

Impresia de scriere hibridă mai este dată şi de alte contradicţii interioare. Titlul conţine cuvântul *„prostituată"*, or, Belle de Nuit, se autogratulează cu porecla **„Floare de Crin",** făcând probabil aluzie la mătuşile ei din spiţa monarhică franţuzească. Bine, asta nu are a face cu faptul că prima menstruaţie a surprins-o dând de mâncare la porci, în satul ei natal şi strămoşesc. Absolventă de filologie (se putea altfel?), ea recunoaşte de la prima ochire autorii tablourilor de pe pereţii camerelor perverşilor bătrâni, sado-masochiştilor, fetişiştilor etc. Departe de frământările lui Hervé Juvin (d'enkuje Bogdan Ghiu), care consideră că societatea consumistă produce prea mult, încât ***„spaţiul nostru a devenit în primul rând o pubelă"***, Belle devorează tot ce prinde: de la meniuri exotice, până la haine cu brand-uri omologate. Printre *„excursiile de shopping"*, ni se livrează un discurs pornografic elegant sulemenit şi foarte puţin interesant din punct de vedere argotic. Citate şi referinţe culturale cu ghiotura, amorsate la modul ironic. O mostră de poetizare a *„organelor"* (nu alea!), gen Kama-Sutra: *„Muntele lui Venus: Himalaya plăcerilor, de escaladat cu gândul şi cu limba"*. După ce aflăm despre toate felurile în care survine revelaţia orgiastică, ni se pune placa lesbianismului refulat. Ca şi cum nu ne ajungeau Cecilia Ştefănescu şi Ioana Baetica!

Un discurs paralel este cel al purităţii sufleteşti, şi el de bon ton, dacă ne amintim de V. Hugo şi alţi romantici pezevenghi. *„Polenul spermatic purtat de masculii-albinuţe nu mă poate murdări"*, se cabrează Belle. Păi ar trebui să ţină seama de asta şi eroul lui Alex Tocilescu din **Carne crudă**, căruia i se face lehamite de prietena lui după câteva party-uri swingeriste.

„Sunt un animal onctuos", mai zice mititica, aducându-mi aminte de Vlada Ioanei Baetica, ageră în a unge clanţele vecinilor cu tot felul de vâscozităţi. Onctuos, dar cu bun simţ: ***„Imi place tot ceea ce e frumos, dar neostentativ"***. În fapt, asta este una din cele trei direcţii pe care este construită cartea: tehnici sexuale (cea mai bine reprezentată), ironia (adesea dubioasă) şi apărarea bunului simţ şi a virginităţii sufleteşti (cam pisăloagă şi neveridică). Adică, după o confesiune de genul: *„sunt îndrăgostită până peste cap de sex, de făcut sex, de propriul sex, de sexul altora, de sexul necunoscuţilor, de sexul necunoscut"*, urmează intervenţia demnă de **La Traviata: *„Mă urăsc de cât de mult pot să iubesc Iubirea".*** Problema e aşa: avem de-a face cu o Doña Juana ori cu o Casanovă? E o abordare pantagruelică, în care consumi ca să cunoşti, sau una sardanapalică, de excitaţie disperată? Ea nu vrea plicuri, ci respect (n-o fi vorba despre Julia Roberts în **Pretty Woman**?). Deci varietate infinită, da' cu tandreţe! Deşi maestră în alinarea ***„suferinţelor tânărului penis"***, Belle nu se poate hotărî să rămână la unul, hai două, pentru că ***„orice bărbat este o fiinţă egoistă, infantilă, frustrată, gata oricând să înşele, sadică, preocupată excesiv de detalii nesemnificative...şi, în orice caz, cu mari şi frecvente probleme de erecţie".*** Cum discursul sexist duce la concluzii mizantropice, ni se recomandă să accesăm site-ul www.MasturbateForPeace.com. Fire generoasă, pe Belle nu o ţine mult supărarea şi, chiar dacă refuză ***„sexul cu un văduv în faţa portretului soţiei defuncte"***, se lasă ***„fistuită"*** de un domn cu obiceiuri thai. La modul tandru, bineînţeles.

Una peste alta, o carte simpatică, mai cu seamă pentru desfiinţarea filmului mitulescian **Cum mi-am petrecut sfârşitul lumii**, incredibil de lăudat la vremea lui şi incredibil de rigid şi lipsit de imaginaţie reconstitutivă. Simpatică pentru că vorbeşte despre ceea îi place şi femeii române, deşi ea zice că nu. Carevasăzică, citiţi **Belle de Nuit**: rafinaţii o vor găsi amuzantă până la pagina 80, din cele 240; consumatorii se vor poticni, biruiţi de erudiţie, undeva pe la 85.

Felix NICOLAU

Cronica unei întâlniri de colecție

Mariana FERIDE

Vineri, 21 februarie 2025, la Ambasada României în Regatul Spaniei, a avut loc unul dintre cele mai așteptate evenimente ale anului. Într-o atmosferă caldă și prietenoasă, Casa Națională a României in Getafe, Madrid, însoțită de oficiali români și spanioli, prieteni, poeți și scriitori, a prezentat Revista Culturală „Kryton".

Evenimentul a debutat cu un bun venit din partea Excelenței Sale Laviniu Enii, ministru consilier, care ne-a întâmpinat în cel mai plăcut mod, cu felicitări, menționând cât de importantă este cultura, firul conductor care transcende istoria unui popor și de asemenea, bogăția care rezultă din întâlnirea dintre două culturi. Domnia sa a menționat și Ziua Națională Constantin Brâncuși pe care noi, românii, o sărbătorim pe data pe 19 februarie a fiecărui an. La finalul discursului a anunțat un moment muzical susținut de unul dintre membrii cvartetului **"Lironima",** Robert Strătica, al cărui instrument a făcut magie interpretând o tema de Bach și, spre marea încântare a asistenței, **"Balada"** lui Ciprian Porumbescu, unul dintre titanii muzicii românești care înalță si face sa strălucească sufletul românilor.

Coordonatoarea evenimentului, poeta Mariana Feride, a întâmpinat publicul cu un scurt bun venit și a dat cuvântul directorului general al revistei Kryton, preotul și poetul Cristian Mihail Deac, președinte al Casei Naționale a României din Getafe, Madrid.

Cristian Mihail Deac a făcut o scurtă prezentare a Casei Naționale a României, a revistei Kryton, și a făcut cunoscută recunoștința față de consiliul local al orașului Getafe și personal primarului Sarra Hernandez pentru tot sprijinul și colaborarea acordată asociației române. De asemenea, a menționat numele fiecărui membru al redacției revistei, colaboratorilor fiecărui număr. Cuvintele sale de bun venit, atitudinea și prezența sa au fost primite cu aplauze de toți cei prezenți.

În următoarea secvență, Mariana Feride, în calitatea sa de director executiv al revistei Kryton, a vorbit despre calitatea revistei, felicitându-i pe colaboratori, pe membrii redacției, pe editorul Lidia Gonzalez, invitând la viitoare colaborări. De asemenea, a menționat importanța operei lui Constantin Brâncuși, în cultura universală, onoarea și bucuria pe care fiecare român o simte atunci când se întâlnește cu moștenirea frumoasă pe care ne-a lăsat-o marele nostru artist.

Câteva momente mai târziu i-a invitat pe scenă pentru un recital de poezie pe minunații făuritori de versuri, Francisco Caro Sierra, Ana Garrido Padilla, Enrique Gracia Trinidad, Isabel de la Cruz Abalo, Eugenia Mucea Petrușe, Valentina Țale care a imprumutat vocea sa a două dintre poeziile de dragoste ale poetei Medana Oprea, Antonio Calderón de Jesús, critic de artă și jurnalist, *"cel mai cunoscut român din Madrid"* și multi alții. O prezență inedită a fost cea a președintelui festivalului internațional CultuRo, domnul Mircea Florescu, jurnalist și prieten.

În sală au mai fost prezenți: Abraham Moreno, poetul Gabriel Nan, I.C. Liță, poeta Almudena Moreno, scriitoarea Gina Luca, Elena Botârlă, Maria Ioana Luca.

Așa cum suntem obișnuiți, generozitatea Casei Naționale Române a fost pe deplin remarcată. Doamnele casei, conduse de vicepreședintele Cristina Todirică și doamna preoteasa Adriana Deac, ne-au invitat la o degustare de produse românești la care ne-a însoțit vocea frumoasă a domnului Macedon Botârlă, măiestria sa de netăgăduit, în felul acesta asigurându-ne un rămas bun armonios, plin de prietenie.

Pe această cale, Casa Națională a României mulțumește atât Ambasadei cât și intregului corp diplomatic al României la Madrid, pentru că ne-au primit cu brațele deschise în casa pe care deja o considerăm a noastră, în cadrul evenimentelor culturale **„Acasă la ambasadă"**.

Mulțumim pentru prezență poetei și consilierului cultural din Alcalá de Henares, María Blázquez González, a tuturor colaboratorilor și prietenilor.

Lăsăm aici ca dovadă a frumuseții acestei minunate întâlniri, fotografii dăruite de prietenii prezenți la eveniment, cărora le mulțumim pentru efortul depus.

INTERVIU CU POETUL VASILE MUSTE

Interviu realizat de **Violeta ANDREI STOICESCU** și **Eugenia MUCEA (UZPR)**

E.M.: ***Când și de ce v-ați stabilit în Spania? Cum v-a influențat creația această schimbare?***
V.M.: Am venit în Spania urmându-mi iubita care era stabilită aici de câțiva ani și am continuat să scriu, așa cum am făcut-o toată viața, iar cărțile publicate până acum au ajuns să fie în număr de 34. Câteva dintre ele sunt în limbi străine, puține la număr, bineînțeles, pentru că n-am crezut că voi scrie vreodată în afara limbii neamului meu. Dar s-a întâmplat să fie așa. După cărțile de poezie de dragoste, în număr de 5 sau 6, mai scriu o carte care poartă titlul „Constelația copilăriei”, care nu este de fapt o carte a copilăriei, ci una despre copilărie.

E.M.: ***Domnule Vasile Muste, v-aș pune o întrebare de suflet: ce a însemnat și ce înseamnă pentru dumneavoastră Maramureșul?***
V.M.: Oh, Maramureșul este, pe lângă locul în care m-am născut și locul în care am început să scriu, probabil, cel mai sfânt și mai drag dintre câte pământuri există. Satul Coruieni (numit astazi Coroieni) este casa mea din Maramureș. Acolo am trăit cea mai mare parte a vieții mele, de fapt, mai mult de jumătate din viață. În satul acela am chemat de când eram chiar foarte tânăr, scriitori din toată România. Acolo am înființat pentru prima oară un cenaclu literar cu numele „Cenaclul Maramureș” la care au participat foarte mulți scriitori din țară, pe care mi i-am făcut prieteni, care au răspuns din prietenie, desigur invitației mele în satul acela drag, Coruieni.

E.M.: ***Ați primit multe recunoașteri, multe premii, ați fost tradus în diferite limbi. Care este relația dumneavoastră cu diaspora culturală și cu viața literară din Spania?***
V.M.: Când am venit aici mi s-a propus să încercăm o nouă revistă literară. Așa s-a și întâmplat și împreună cu mai mulți prieteni scriitori, am numit această revistă Spania Literară. Este o revistă destul de izbutită. În România m-am ocupat de lucrul acesta foarte intens și am scris mult despre viața literară și despre scriitorii din țară. Așa că astăzi sunt un scriitor destul de cunoscut în România, mai puțin în alte țări, pentru că nu am marșat pe această idee, convins fiind că toate cărțile mele vor fi scrise în limba română și că n-am să mă îndepărtez prea mult de această limbă pe care am supt-o de la sânul maicii mele.

E.M.: ***Sunteți cunoscut domnule Vasile Muste și pentru faptul că ați fost un promotor și un realizator de multe festivaluri în România anilor trecuți. Ce ne puteți spune în legătură cu aceasta?***
V.M.: Este adevărat, acolo unde am trăit am fost timp de mai mulți ani și director al Casei de Cultură din Sighetu Marmației, unde am înființat, aș putea spune, nu singur, pentru că eu am ajuns destul de tânăr acolo, un festival de poezie care s-a numit inițial ***„Laude-să Omul și Țara”***, după o mai veche idee a scriitorului Laurențiu Ulici împreună cu alții. La festival s-au adunat mulți scriitori. A venit Nichita Stănescu, pe urmă aproape toți marii scriitori români s-au perindat pe la Sighetu Marmației, astfel încât, majoritatea spuneau că acolo este locul în care toamna se mută capitala poeziei românești, locul unde toți marii poeți ai țării vin în pelerinaj. Astfel, acolo au avut loc 50 de ediții. La Sighetu Marmației s-a lansat acel festival extraordinar care se desfășoară fără oprire de atunci, an după an și la care participă și astăzi poeții și prozatorii români.

E.M.: ***Cum ați fost prezent pentru cititorii din România, de când v-ați stabilit în Spania?***
V.M.: Așa cum am amintit, am fost unul dintre fondatorii Revistei Spania Literară și am construit aici, în Madrid, o frumoasă poveste de literatură împreună cu prietenii mei români pe care i-am invitat să participe la festival. O parte din ei au fost, o altă parte urmează să participe de acum înainte și sperăm că prietenia între România și Spania va fi de durată.

E.M.: ***Cu siguranță participați încă la evenimente din România. Nu ați uitat nici prietenii de acolo, nu?***
V.M.: Bineînțeles! Acolo mi-am trăit o mare parte a vieții, mi-am publicat majoritatea cărților, am fondat revista „Marmația Literară” și acolo am trăit poezie. Na-ș putea să pun deoparte sau să uit România pentru că acolo a fost cu mine poezia întâia oară, m-a purtat de mână pe dealurile Maramureșului, peste tot, și astfel a rămas în sufletul meu. Îmi amintesc că locuind la Coruieni, când plecam dimineața la scoală, în apropierea casei mele se auzea o vale care plângea așa cum plângeam eu când mergeam la școală în clasele mici și îmi plăcea atât de mult să stau acolo, încât n-aș mai fi mers mai departe spre școală. Doar îndemnurile mamei au primat acolo și de aceea, până la urmă, am ajuns copil cu carte.

E.M.: ***V-aș ruga, dacă doriți, să ne citiți în încheiere una dintre poeziile dumneavoastră!***
V.M.: Da, eu am scris mai multe feluri de poezie. Partea din urmă a poeziei pe care am scris-o este poezia de dragoste. Mai demult am scris și poezie despre copilărie, deși eram foarte tânăr atunci. Poate părea oarecum ciudat. Vă voi citi una dintre poeziile de dragoste:

„Sărută-mă...
Sărută-mi ochii, nu-i vei mai vedea,
Viața asta nu mai e a mea,
Sărută-mă pe cum m-ai îngropa...”

Acestea sunt poezii dedicate iubitelor pe care le-am uitat probabil prin dealurile Maramureșului și care mai există doar în închipuirea și în cartea mea.

E.M.: ***Mulțumesc, domnule Vasile Muste! Adevărul este că iubirea cea din urmă este cea mai importantă. Tocmai de aceea ați uitat iubitele de odinioară pe plaiuri maramureșene, pentru că trăiți o poveste extraordinară de dragoste alături de actuala dumneavoastră soție.***
Vă mulțumesc pentru acest popas de suflet, sunteți un om minunat atât prin felul dumneavoastră de a fi cât și prin talentul cu care ați fost înzestrat pentru a ne dărui atâtea nestemate în vers!

Zorii literaturii neo-elene, la București.

Un roman uitat al Pricipelui Nicolae Mavrocordat

Marian NENCESCU

În iulie 1711, Țarul Petru cel Mare, al Rusiei, vizită Iașii, fiind primit de moldoveni cu mare alai, *„de caimacani, boieri, orășeni și cler, cu tot chirosul”*, cum spune cronicarul Ion Neculce, unde admiră Mănăstirile Trei Ierarhi, Golia și Sfântul Nicolae Domnesc, în toată splendoarea lor. Cu acel prilej, domnitorul Dimitrie Cantemir făcu public conținutul Tratatului său secret cu Țarul, ce prevedea, între altele, instituirea în Moldova a domniei ereditare, anume spre a curma anarhia boierilor. ***„Te-ai cam grăbit, Măria Ta, cu chematul moscalilor”***, ar fi spus în Divan, boierul Iordache Roset, care mai apoi, pentru aceste vorbe, fu și exilat la Soroca. Urmare a alianței cu rușii, a fost implicarea Moldovei în războiul ruso-turc, pierdut la Stănilești (în ținutul Fălciu, pe malul Prutului) și re/venirea pe tronul Moldovei a lui Nicolae Mavrocordat, primul domn *„fanariot”* din istoria țării, după cum consemnează cronicile. Practic, odată cu această domnie a urmat *„secolul fanariot”*, ce a durat până la Revoluția lui Tudor Vladimirescu, din 1821, când tot sub influență grecească, odată cu Războiul grec de Independență, și cu sprijinul Eteriei, au sfârșit și domniile fanariote din Țările române. De remarcat că însuși termenul de *„fanariot/ți”* (*etimologic, „grecii din cartierul Phanar /„loc rău, impropriu de locuit”, din Istanbul”*), a avut de-a lungul timpului mai multe înțelesuri, variind de la înțelesul nobil, *„urmași ai familiilor bogate, educați și pregătiți să preia funcții publice importante în statul Otoman”*, până la sensul modern, peiorativ, variind între *„cannaile des Phanariotes”*, cum apare în lucrarea lui Marc-Philippe Zallony, *„Essai sur les Fanariotes”*, Marseille, 1824, sau *„homme austaciuex* (îndrăzneț), hypocrite, dissimulateur”, din ***„Dicționarul Tezaur al limbii române”***, al lui A.T. Laurian și I.C. Maxim, cu contribuțiile lui B.P. Hasdeu și Al. Philippide, 1913. Doar grecii îl mai traduc pe *„fanariot”* cu *„patriot”*, dar asta e o problemă internă (detalii despre aceste amănunte de natură lingvistică aflăm de la Jacques Bouchard. ***„Depuis quand existe le terme Phanariote”*** - www.sfb-episteme.de)

Paradoxal, adversari în viața politică, prin atitudinea față de otomani, și indirect prin poziția față de religia creștină, Nicolae Mavrocordat și Dimitrie Cantemir au avut multe puncte comune: imensa cultură de tip occidental, acumulată în anii de formare intelectuală, interesul pentru reforme fundamentale în viața publică și, mai ales, pasiunea pentru cărți și pentru scris, ambii lăsând posterității lucrări (inclusiv de sertar) ce surprind și azi. Se vorbește adesea despre vechimea literaturii române. Unii, luând ad litteram termenul de literatură, în litera și în spiritul limbii române, se limitează să o identifice doar de la cronicari încoace. Alții merg mai departe și sporesc izvoarele cu textele în limba latină ale protoromânilor, din secolele III-VI, d.Ch., alții se limitează să plece de la Neagoe Basarab, care și-a scris, totuși, ***„Învățăturile către fiul său Theodosie”*** în limba slavonă, sau chiar de la Cantemir, care, în exil, a scris preponderent în limba latină. Constantin Noica a mai adăugat la tezaurul literaturii române și scrierile în neo-greacă ale profesorilor de la Academiile Domnești, din București și de la Iași (v. art. *„Aristotelismul în Principatele Române din sec XVII-XVIII. Valorificarea filosofică a lui Teofil Coridaleu”*, *„majoritatea filosofie românească”*, cum obișnuia să spună marele nostru filosof, în rev. *„Studii clasice”*), mai ales că aceștia erau și filosofi neo-aristotelieni, formați la școala Occidentului. Pe fond, fiecare are dreptate, dacă la izvoarele cunoscute mai adăugăm și baza culturii românești, miturile și literatura populară. Există însă și zone mai puțin cercetate ale culturii noastre moderne, între care și scrierile cu caracter beletristic ale unor domnitori sau demnitari fanarioți, scrise în limba neo-greacă, dar care au trăit totuși și au creat la București, tipărindu-și cărțile mai întâi în țară, iar apoi în Occident. Este și cazul lui Nicolae Mavrocordat, ale cărui lucrări ilustrează începuturile neo-elenismului, mișcare culturală de renaștere a spiritului grecesc, termen opus, dar nu diferit, de spiritul apusean al Epocii Luminilor, *„zorii”* literaturii noastre moderne. Aceste texte merită, dacă nu recuperate, măcar valorificate, așa cum a făcut un mare elenist și prieten al poporului nostru, profesorul canadian Jacques Bouchaud (n. 1940, Trois Rivieres, Canada), în cărțile sale. Menționăm, în context, că Jacques Bouchard este unul dintre specialiștii mondiali ai literaturii perioadei iluministe timpurii, din Grecia şi din România. A studiat şi a editat scriitori greci din Fanar, şi a coordonat lucrări de masterat şi doctorat despre acest subiect. A scris numeroase articole şi cărţi despre *„iluminism”*, în franceză, greacă şi română. De asemenea, a publicat studii şi traduceri din poezia greacă modernă, în special din aceea suprarealistă. Jacques Bouchard este preocupat îndeosebi de problema traducerii literare, printre autorii traduși de Domnia sa aflându-se și Nicolae Mavrocordat (1680-1730). Lucrări ale sale au apărut la edituri precum Gallimard, Seuil, L'Harmattan, Presses de l'Université de Montréal, L'Instant même (Québec), Omonia (Bucureşti), Centre Pompidou etc. Este membru al Academiei de Litere şi Ştiinte Umaniste, a Societății Regale din Canada, și membru de onoare al Institutului de Studii Sud-Est Europene, al Academiei Române. În 2005 preşedintele Greciei Konstantinos Stephanopoulos i-a conferit Crucea de Aur a Legiunii de Onoare a statului grec.

„Fanariotismul” literar, sau, ca să folosim un termen modern, ***„spiritul levantin”*** din cultura noastră, nu a dispărut cu totul din mentalul colectiv, dacă ar fi să ne referim chiar și la un scriitor avandgardist, precum Urmuz, care își începea celebra ***„Fabulă”***, cu o referire la un obiect vestimentar purtat multă vreme și la noi, o *„marcă”* a epocii: *„Cică niște cronicari /Duceau lipsă de șalvari”*, iar Coșbuc, în ***„Cântecul redutei”*** era chiar mai tăios: *„Căpitanii-și pierd șalvarii/ Fac mătănii ghinerarii/ Că-i la deal, și-i greu să-l urci”*, asta ca să nu uităm de trecut și ascundem sub preș mizeria fanarioților, care nu a fost mai prejos de lașitatea noastră.

Despre familia Mavrocordaților, și în special despre Nicolae, primul domn fanariot de la noi, fiul *„Exaporitului”*, Alexandru Mavrocordat, marele dragoman/translator al Curții Otomane, istoricii sunt de acord că reprezintă, în cultură și în politică, ceea ce s-a numit cu o sintagmă nemuritoare ***„Bizanțul după Bizanț”***, respectiv o generație de *„oameni iubitori de cultură, cu renume de învățați, și neobosiți colecționari de lucruri rare”* (Vasile Mihordea, ***„Biblioteca domnească a Mavrocordaților”***, București, Imprimeria Națională, 1941). La 18 ani era numit, prin protecție paternă, dragoman, iar la 29 de ani ajunge, pentru o scurtă perioadă, de numai 10 luni, Domn al Moldovei, în defavoarea lui Antioh Cantemir. Educat în spirit elenist de același fost profesor al lui Dimitrie Cantemir, Iakovos Manos, din Argos, Nicolae Mavrocordat avea mai puțin profilul unui funcționar otoman, chiar ridicat la rangul de *„Domn”*, cât al unui intelectual apusean: erudit, clasicist, neoaristotelian și poliglot, exact calitățile dovedite și de Dimitrie Cantemir, cu care s-a aflat permanent într-o benefică rivalitate (Tudor Dinu, ***„Dimitrie Cantemir și Nicolae Mavrocordat. Rivalități politice și literare”***, Humanitas, 2011). De altfel, scrierile sale, ca și gusturile literare, indică o predilecție pentru filosofia și literatura clasică, iar apropierea de Patriarhul Hrisant Notaras, al Constantinopolului, explică interesul său pentru Țările Române. Despre cultura sa imensă, aflăm date din cele mai veridice surse istoriografice: Nicolae

Nicolae Mavrocordat

Iorga, ***„Catalogul cărților greco-latine, italiene, franceze ale lui N.M, pentru uzul lui”***, și Corneliu Dima-Drăgan, ***„Catalogul cărților de la Mănăstirea Văcărești”***, manuscris inedit, publicat postum, în Revista **„Varia”**, an VIII, 2005. Și ca să nu trecem cu ușurință peste o pagină luminoasă din Istoria Bibliotecilor Românești, vom semnala că: ***„Orientul întreg n-a mai avut o Biblioteca asemenea lui Mavrocordat”*** (Nicolae Iorga, *„Pilda bunilor domni din trecut”*, în *„Istoria învățământului românesc”*, București, Casa Școalelor, 1928, p. 60), majoritatea cărților sale fiind adăpostite la Mănăstirea Văcărești, unde și-a ales și mormântul. Pe același plan, se situează și sprijinirea Academiilor Domnești, de la Iași și București (despre care vorbea și Constantin Noica - n.n.), preocupare constantă, începută chiar în cursul primei și scurtei sale domnii moldovene (în 1709).

În acest context se situează și *„prima carte de proză de ficțiune”* a literaturii neo-grecești, cum o numea istoricul grec Constantin Dimaras (*„Istoria literaturii neo-grecești”*, București, Editura pentru Literatură Universală, 1968, p. 68), romanul *„Răgazurile lui Filotheu”*, scris de Nicolae Mavrocordat, probabil între 1717-1720, când s-a aflat cu domiciulul forțat (*„arestat”*) la Alba Iulia și la Sibiu, roman rămas aproape un secol în manuscris, fiind practic re/descoperit de călugărul grec Grigore Constantinos, în anul 1800, și tipărit pentru prima dată într-o ediție științifică/*„critică”*, de Jacques Bouchard, la Atena, în 1989, cu o Prefață de Constantin Dimaras. Traducerea în limba română a cărții aparține tot lui Jacques Bouchard și a apărut la București, în 2015, la Editura Omonia, iar o ediție bilingvă, greco-franceză, a apărut la Montreal, în 2021, sub egida Centrului de Studii Neo-Elene al Universității din Montreal, tot prin grija lui Jacques Bouchard. Prin conținut și prin maniera narativă, cartea ne duce cu gândul spre celebra ***„Lettres persanes”***, a lui Montesquieu, publicată însă abia în 1721, o satiră la adresa societății occidentale, creștine, și în special a politicii și a manierelor franceze, dar și spre romanul filosofic ***„Divanul sau Gâlceava înțeleptului cu lumea”***, al lui Dimitrie Cantemir (tipărit în 1698), o sumă a disputelor vremii despre suflet, natură și conștiință, ce aduce în prim plan omul înțelept, creștinul care este chemat să se împace cu lumea, iar nu să se retragă în solitudine, în baza unor criterii morale rigide.

Asemeni altor modele de înțelepți care reușesc să se împace cu rigorile și moravurile moderne, păstrându-și intacte conștiința și idealurile morale, și personajul Filotheu (literar, *„iubitor de Dumnezeu”*), al lui Nicolae Mavrocordat, probabil un alter-ego al autorului, îi ascultă pe toți, și face cum îi dictează conștiința. Cartea redă, la persoana întâi, *„dialogurile”* lui Filotheu cu o serie de personaje fictive: un barcagiu otoman, un grec, un celt (francez?), un britanic, un italian etc, ce se plimbă prin Istanbul (prilej pentru a evoca vechiul Stadion, rămas probabil intact din vremea Bizanțului), apoi se retrage într-unul din chioșcurile ascunse în grădinile de pe dealurile ce străjuiesc Cornul de Aur, discutând, enunțând opinii contradictorii pe teme de religie, educație, filosofie, cultură. Lipsa acțiunii (modalitate narativă curentă în epocă) este compensată de abundența ideilor. În spiritul *„raționalismului”*, Nicolae Mavrocordat emite opinii curajoase, sau condamnă cu ironie excesele religioase: obscurantismul, fatalismul, superstițiile. În carte apare și portretul, indirect al sultanului Ahmet al III-lea, ocrotitorul său politic și inițiatorul Epocii Lalelelor (1718-1730), perioada cea mai fastă a istoriei moderne a Imperiului Otoman, și care a fost marcată de deschiderea curajoasă spre Occident. Chiar și azi, floarea de lalea, prezentă ca motiv abstract în poezie, în picturi, sau în încrustații decorative de pe zidurile unor monumente, reprezintă un simbol al gingășiei și al rafinamentului. Mesajul cărții ***„Răgazurile lui Filotheu”*** este preponderent *„creștin, îndrăzneț și avangardist”* (Traian Ostahie, „Disimulare și prudență la început de secol XVIII, în www.Cunoaștereaștiințifică.ro), iar Jacques Bouchard spune că Mavrocordat era *„un om cu viziune, îndreptat spre viitor”*(***„Les loisirs de Philothee”***, op. cit. p. XIII). Cu totul, Domnitorul fanariot Nicolae Mavrocordat, o sosie a lui Filotheu din literatură, a aplicat în cursul celor patru domnii ale sale succesive, din Țările Române, principiile *„despotismului luminat”* o formă de *„europenism avant-la-lettre”*, cum le numea Jacques Bouchard în Prefața cărții sale, publicată la Montreal.

Astăzi, moștenirea literară și culturală a Mavrocordaților, domnitori culți și luminați într-o perioadă întunecată a istoriei, este cu totul umbrită. Mânăstirea Văcărești, fala familiei (zidită între 1719-1723), în stil neo-brâncovenesc, este doar a o amintire, fiind demolată abuziv, fără un motiv anume am spune, în 1985. Din fericire, Jacques Bouchard a vizitat-o înainte de demolare, și a apucat să scrie câteva amintiri prețioase. La fel, și Biblioteca la care ținea atât de mult a fost vândută de fiul său Constantin, la rândul lui domn de șase ori în Țările Române, ca să-și răscumpere libertatea, de la turci. Au rămas doar portetele de familie, decupate de pe zidurile de incintă ale Mânăstirii, înaintea demolării, și care mai sunt expuse din când în când la Muzeul Municipiului București, fiind păstrate în condiții improprii, într-un depozit de la Mogoșoaia. Cu totul, destinul acestei familii de domnitori ne amintește de unul dintre panseurile favorite din romanul ***„Răgazurile lui Filotheu”***: *„Fericirea sau necazurile oamenilor nu țin de calitățile lor, ci de destin”.*

Referitor la romanul care i-a schimbat oarecum soarta, fiind cel mai consecvent promotor al său în posteritate, istoricul și filologul canadian Jacques Bouchard, spunea într-unul din interviurile sale pentru presa din țară (***„Ziarul de Duminică”***, 30 aprilie, 2015):

„Citind acest prim roman din literatura neogreacă, scris într-o greacă literară, adică în greaca veche a secolului al XVIII-lea, am fost convins pe dată de importanţa acestui text pentru istoria literaturii şi a ideilor. Descopeream, sub îndrumarea lui Constantin Dimaras, existenţa Iluminismului timpuriu grecesc şi, în consecinţă, pe aceea a Iluminismului timpuriu din România. Munca de adunare a manuscriselor, de stabilire a textului, de întocmire a aparatului critic şi, în fine, de traducere şi de comentare a durat cincisprezece ani. Pentru a reuşi în acest demers, am urmat cursurile de limbă română de la Braşov, în 1975, în dorinţa de a-i citi pe istoricii români, dar şi pe clasici: Cantemir, cronicarii... În urma lecturii istoriografiei româneşti, mi-am dat seama că a existat o adevărată simbioză între cultura română şi cea greacă chiar înainte de venirea fanarioţilor în Principatele Dunărene. Am susţinut ideea unei istorii româneşti de expresie grecească. Romanul lui Nicolae Mavrocordat este o operă de ficţiune scrisă de principe în timpul captivităţii sale din Transilvania. Aşadar, este un text pe care publicul român are toate motivele să-l cunoască”

CAII LUI SÂNTOADER, LA BRÂNCOVENI

Valeru Ciurea

De-a lungul vieții am citit multe cărți sau am văzut **o mulțime de filme la cinematograf sau pe platformele de streaming cu și despre cai, despre prieteniile – dacă le pot spune așa – dintre oameni și cai. Cineva spunea că în relația cu un cal, trebuie să înveți să comunici nu numai cu cuvinte, ci și cu corpul și cu inima ta. Nu m-am bucurat de acest privilegiu din cauza unei întâmplări din copilărie care m-a obligat să păstrez o anume distanță față de cai. Dar, studiind despre aceste animale magnifice, vorbind cu oameni care și-au dedicat viața acestor minunate făpturi, am înțeles că de la cai putem învăța multe despre ceea ce înseamnă libertate, loialitate și prietenie. Am înțeles însă și că trebuie să fii născut pentru prietenia cu un cal, acest animal puternic și de o frumusețe aparte.** *„Adevărata frumusețe a calului constă în puterea și grația sa”* **spunea Roy Rogers.**

În urmă cu un an am văzut caii liberi de la Letea și am ascultat de la ghidul nostru fabuloasa lor poveste. Mi-a rămas în minte cum caii care fuseseră alungați din locul în care trăiau liberi, se hrăneau cum puteau și se înmulțeau după voia lui Dumnezeu, fiind lăsați în afara gardului cu care oamenii au împrejmuit rezervația în care își duceau viața lor grea dar liberă, s-au adunat în grupuri și au rupt cu copitele și corpurile lor gardurile, pentru a putea reintra în spațiul ce le fusese hărăzit ca loc de viață și de moarte. **„Dumnezeu nu a lăsat caii să vorbească pentru a nu pune oamenii în dificultate”** spunea un iubitor de cai. Dacă te poți opri și apropia suficient de mult încât să privești în ochii unui cal, vei înțelege lucrul acesta și, poate, sufletul tău va vibra în rezonanță cu trăirile lui.

La Brâncoveni, de peste 25 de ani au loc evenimente dedicate cailor la SânToader. De paisprezece ani însă, primarul Ion Cheroiu a făcut ca aici să aibă loc un adevărat spectacol ecvestru, cu cai și călăreți, din an în an mai mulți, mai frumoși, mai speciali.

Costel Danciu, organizatorul concursului de cai de la Brâncoveni, ***„omul care a reușit din pasiune și cu dedicație, ediție cu ediție, să pună Brâncoveni pe harta evenimentelor de profil”*** – după cum spune primarul Ion Cheroiu -, mare iubitor și pasionat de cai, spune că evenimentul de la Brâncoveni se clasează printre primele patru la nivel național,

ținând cont de faptul că mai toate județele au câte un astfel de eveniment. Toți crescătorii de cai spun că evenimentul național cel mai mare dedicat cailor este cel de la Râșnov.

Este îndeobște cunoscut faptul că în satul tradiţional, prima săptămână după Lăsata Secului de brânză și ouă, la intrarea în Postul Paștilor, este Săptămâna Cailor lui SânToader, iar prima sâmbătă din post este sâmbăta SânToaderului. Tradiția încuratului cailor de SânToader este una străveche iar reînvierea ei în localitatea Brâncoveni este un fapt benefic nu doar pentru comunitate ci și pentru toți cei care iubesc cabalinele și care vin la Brâncoveni, din ce în ce mai mulți cu fiecare an care trece.

„Sărbătoarea Încuratul Cailor de SânToader de la Brâncoveni a devenit o sărbătoare națională, având în vedere numărul mare de concurenți care s-au înscris anul acesta. Pe 8 martie 2025, în sâmbăta SânToaderului, sute de iubitori de cai au venit la Brâncoveni să vadă caii aduși la aici, peste 50 din 15 județe ale țării și din aproximativ 20 de localităţi din județul Olt” a declarat Ion Cheroiu, primarul localității Brâncoveni. Autoritățile județene prezente la eveniment însoțite de parlamentari olteni, au declarat că își doresc și vor face toate demersurile necesare pentru ca evenimentul de la Brâncoveni să devină unul internațional, fapt care ar face ca vizibilitatea Oltului și a României să fie mai mare pe harta evenimentelor culturale ale Europei.

Concursul de cai de SânToader din 8 martie 2025 de la Brâncoveni a debutat cu o paradă a cailor, o etalare a frumuseții cabaline care a fost nu doar admirată de public ci și jurizată de un juriu competent. Lista celor înscriși la proba de tracțiune a urcat la 18 concurenți la dublu și 29 la oaspeți și doar 8 concurenți locali la simplu. Aceștia erau veniți din Argeș, Teleorman, Dolj, Dâmbovița, Vâlcea, Olt. Caii au trebuit să tragă timp de trei minute un buștean cu o greutate de 1.500 kg. la simplu (cu un cal) și unul de 2.000 kg. la dublu (cu doi cai). Stabilirea de comun acord a timpilor alocați tracțiunii a fost un spectacol în sine, părerile fiind atât de diferite încât stabilirea timpilor a durat aproape o jumătate de oră. La un moment dat, unul dintre cei prezenți printre deținătorii de cai înscriși în concurs a spus: ***„Le dau de la mine eu câte 10 secunde la fiecare că pe mine oricum nu mă interesează, că nu am cal”.***

Și, pentru că suntem la un concurs cu cai, nu puteau lipsi producătorii și comercianții de harnașamente și accesorii, potcoave, biciuști, zorzoane, căpestre și câte altele alături de grătarele cu mici, cârnați, felurile fripturi printre care, la loc de cinste trona o oaie înfiptă în țepușe și care se cocea încet și bine deasupra jarului, tonete cu de toate, fructe, dulciuri și nelipsitele gogoși, mai mult sau mai puțin înfuriate.

În timp ce secțiunea **„Tracțiune”** a concursului era în desfășurare, am mers să văd o excepțională expoziție de trăsuri lucrate exclusiv manual (inclusiv șubururile) realizate de Constantin Oprea (zis Costi Bobocu), din Caracal. ***„Este un hobby al nostru. Pentru noi este o mare pasiune, de când ne știm am crescut cai. Facem aceste trăsuri și călești cu care mergem la evenimente, la ședințe foto, la filmări. Avem cai de sport olandezi, foarte frumoși, îi vedeți. Am șase cai mari, doi ponei și un mânz pe care îl cresc pentru mine. Merg și prin țară, pe la concursuri. La Zidurile, în Dâmbovița, vin mai din toate părțile că este mai în centrul țării. Mai merg la Viișoara, lângă Târgoviște. Nu sunt legate de SânToader, nu au dată fixă, ci după cum vor oamenii de acolo să organizeze.”***

Am auzit și oameni din public care spuneau că proba de tracțiune ar trebui eliminată și să rămână doar proba de frumusețe. Asta vor hotărî însă organizatorii pentru că proprietarii de cai care participă la astfel de concursuri au fie cai de călărie, frumoși și maiestuoși, fie cai puternici, de tracțiune, cărora doresc să le arate forța și să câștige o recunoaștere a puterii lor.

Premiile concursului de la Brâncoveni costau în bani, o parte dintre aceste premii venind de la Centrul Județean de Cultură și Artă al Consiliului Județean Olt cărora se alătură Primăria Brâncoveni și o serie de sponsori locali astfel încât toți concurenții să fie mulțumiți dar și publicul care, pe lângă spectacolul ecvestru are și bucuria unui spectacol cu artiști cunoscuți din lumea folclorului românesc cărora li se alătură Ansamblul Muguraşii Brâncovenilor, Mândrușele de la Olt și Ansamblul Folcloric Doina Oltului de la Centrul Județean de Cultură și Artă Olt.

Aș încheia cu un citat din Pam Brown:

„Un cal este proiecția viselor popoarelor despre ele însele – puternice, tari, frumoase – și are capacitatea de a oferi nouă, oamenilor, posibilitatea de a scăpa de existența noastră lumească”.

AMradiotv.ro este o platformă digitală, un spațiu virtual creat special pentru cei care iubesc artele și artiștii.

În **LADA CU ZESTRE** veți întâlni întâmplări deosebite și oameni speciali care, în mod obișnuit, nu ies în evidență decât prin faptele lor, prin frumusețea sufletească și bogăția spirituală.
La secțiunea TV veți găsi știri, reportaje, filme documentare, teatru și videoclipuri.

La secțiunea **PUBLICAȚII** puteți răsfoi revista **SCORPION**, revista **COOLTARTIS**, Ziarul **ROMÂNI ÎN ANDALUCIA** precum și cărți și albume.

La secțiunea **ART&PHOTOGRAPHY** vă puteți delecta privirea cu fotografii artistice expuse în diverse expoziții de artă fotografică, atât în țară cât și în orașe europene.

Secțiunea **UZPR FILIALA OCCIDENT** a fost de curând adăugată, cu scopul de a găzdui articole despre viața și preocupările românilor aflați de voie de nevoie în afara granițelor țării lor de origine, opiniile și dorințele acestora, știri și informații de actualitate din zona socio-culturală, precum și interviuri.

AMradiotv.ro, un spațiu informațional, educativ și recreativ, fără politică, fără stress. Doar informații, divertisment și dezvoltare spirituală.

Din suflet, pentru suflete!

amradiotv.ro
platformă media

www.amradiotv.ro

Românii din diaspora care doresc să publice articole pe platforma AMradiotv.ro pot trimite materialele scrise de ei pe adresa de e-mail:

alutusmedia@yahoo.com.

Sesiune Omagială,

„Centenar Solomon Marcus” (1925-2025)

la Academia Română

Tanța Tănăsescu / Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România

La data de 12 martie a.c. în Aula Academiei Române de pe Calea Victoriei 125, București, a avut loc un eveniment omagial, dedicat acad. Solomon Marcus, la împlinirea a o sută de ani de la nașterea acestui ilustru matematician, acțiune organizată de Academia Română, Secția de științe matematice și Comisia Națională a României pentru UNESCO, în cadrul calendarului de aniversări UNESCO pentru anul 2025.

Cu acest prilej au rostit alocuțiuni: **acad. Ioan-Aurel Pop**, președintele Academiei Române; **Ligia Deca**, secretar general al CNR UNESCO; **acad. Viorel Barbu**, președintele Secției de științe matematice; **acad. Gheorghe Păun**; **prof. univ. dr. Liviu Ornea**, membru corespondent al Academiei Române; **prof. univ. dr. Cristian Calude**, Universitatea din Auckland, membru al Academiei Europaea; **acad. Mircea Dumitru**, vicepreședinte al Academiei Române; **acad. Irinel Popescu**; **prof. univ. dr. Mihai Dinu**, Facultatea de Litere, Universitatea din București; **prof. univ. dr. Radu Gramatovici**, Facultatea de Matematică și Informatică, Universitatea din București; **prof. univ. dr. Sorin Istrail**, Brown University, Statele Unite ale Americii.

Profesorul Solomon Marcus (1 martie 1925, Bacău – 17 martie 2016, București), personalitate vizionară, savant cu vastă activitate de cercetare în domenii ale gândirii precum analiza matematică, lingvistica matematică, informatica teoretică, poetica matematica, semiotica, istoria și filosofia științei, științele naturii și științe social-umaniste, și-a închinat viața adevărului și educării tinerilor, contribuind major la echilibrarea domeniilor științifice și umaniste. Cartea acestuia, „Paradoxul”, plină de idei sclipitoare, impresionează și după patru decenii de la apariție, academicianul Marcus afirmând că paradoxul a pătruns în toate domeniile științei și artei, „Face parte din realitate și trebuie să-l controlăm pentru a nu fi controlați de el”. Paradoxurile apar în principal prin transgresarea unor limite prestabilite. Solomon Marcus a publicat peste 50 de volume în țară și peste 400 de articole în reviste științifice, cu traducere în multe țări. Prin opera sa, inegalabilă ca dimensiune și valoare, rămâne în Panteonul culturii române.

Acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române: *„Împrejurarea de astăzi ne duce cu gândul la unul dintre cei mai remarcabili membri ai acestei instituții în deceniile din urmă. Parcă îl văd, veghind, aici, la buna funcționare a instituției la care a ținut mai presus de viața domniei sale, pe care a onorat-o mereu cu prezența și de care a avut grijă să fie mereu reprezentativă pentru știința și cultura acestei țări. Îl văd veghind asupra calității intelectuale și morale a membrilor acestui înalt For. Academicianul Solomon Marcus a oprit avalanșa modernizării învățământului și le-a arătat celor care aveau puterea în mâini ce rost au în planurile cadrului de învățământ discipline precum latina, istoria, geografia, limba română, limbile străine, adică acele materii de învățământ care formează cultura generală și orizontul omului trăitor printre oameni. A trebuit să facă acest lucru un matematician. Dar ce matematician! Academicianul Solomon Marcus visa să vadă o lume cu oameni educați și culți, cu preocupare pentru școală, pentru sănătatea fizică și spirituală, pentru om și omenie, pentru România și pentru umanitate. Solomon Marcus e contemporan cu noi, ne veghează din înaltul cerului cu spiritul său iscoditor, ne îndrumă și ne ajută pe unii dintre noi, care vrem să-i ascultăm mesajul, să nu greșim. Îi rămânem etern recunoscători!”*, a încheiat președintele Academiei Române discursul său, răsplătit cu vii aplauze.

Ligia Deca, secretar general al CNR UNESCO: *„Pe lângă pionieratul în lingvistică matematică și poetică matematică, opera științifică a lui Solomon Marcus a cuprins și alte elemente inovatoare. De pildă, a abordat teme precum narațiunea și dramatismul în demonstrația matematică dar și legăturile între matematică, limbă și literatură sau relația atât de valoroasă între artă și știință. Prin asemenea incursiuni interdisciplinare, Solomon Marcus a ilustrat forța creatoare care izvorăște din împletirea domeniilor aparent disparate. El a fost totodată un gânditor enciclopedic dovedind că idealul enciclopedist nu este desuet nici în epoca noastră[...]. Ca membru titular al Academiei Române, ales în 2001, și profesor universitar, Solomon Marcus a format zeci de cercetători, a educat generații de studenți și a condus zeci de doctoranzi, dintre care mulți au devenit la rândul lor personalități științifice de renume.”*

Acad. Gheorghe Păun i-a fost student profesorului Solomon Marcus la Facultatea de Matematică a Universității din București, pe care a urmat-o în perioada 1969-1974. În anul 1977 a obținut titlul de doctor cu o teză coordonată de profesorul Marcus, intitulată ***„Simularea unor procese economice cu ajutorul teoriei limbajelor formale”.*** Gheorghe Păun i-a fost subaltern lui Solomon Marcus timp de zece ani (1978-1987) la Colectivul de Studiul Sistemelor al Universității din București. Însemnările de discipol împărtășite ilustrei audiențe au fost multe, noi spicuim aici doar câteva din realizările savantului Marcus: „În 1972 Solomon Marcus era la jumătatea vieții dar își scrisese cărțile fundamentale (în anii ‘60), *„patru cariere”* deja consolidate: analiză matematică, lingvistică matematică, limbaje formale, poetică matematică. Teoria limbajelor formale: Gramatici

și autonome finite – în 1964, Ed. Academiei, Gramatici contextuale (azi: Marcus) – în 1968. După 1972: semiotică, istoria matematicii, editare de volume colective și a operei unor matematicieni, eseistică (Timpul, Paradoxul etc.) – culminând cu Paradigme universale (1100 pag.), iar în ultimele decenii, EDUCAȚIA, dar și biocomputabilitatea (DNA și Membrane Computing). Life= DNA software+ membrane hardware." Academicianul Ghe. Păun ne-a împărtășit cum era Marcus ca profesor, magistru: ***„Contagios, dedicat, altruist, solicitant, cordial-necruțător (cu erorile), dificil pentru începători, antrenor olimpic pentru avansați, protector, implicat, fascinant."*** Iar ca intelectual avea: ***„Memorie perfectă, putere de muncă (=lucru) nelimitată, imaginație-inventivitate, gust sigur, putere de analiză și analogie uimitoare, bun comunicator, practic și eficient, ludic cu măsură și în mod specific, mereu alert/interesat..."***

Sunt multe nevoile umane dar sunt de referință cele zece enunțate de Marcus, de care educația ar trebui să țină seama și ***„ar fi trebuit să facă obiectul educației și învățării, la toate vârstele"***: nevoia de a da un sens vieții, la nivel elementar; nevoia de împrospătare; nevoia de întrebare, de mirare și de bucurie, nevoia de extaz; nevoia de îndoială și de suspiciune; nevoia de greșeală și de eșec; nevoia de joc; nevoia de identitate; nevoia de omenesc și de omenie; nevoia de cultură; nevoia de transcendență. Pe scurt toate acestea s-ar putea rezuma astfel: măcar o dată pe zi savurează faptul că respiri, că privești cerul și pământul, că te miști... trăiește-le ca mari evenimente; încearcă să reduci rutina la minimul necesar, avem nevoie de o permanentă împrospătare a minții, a simțurilor, a sufletului nostru; starea de mirare, de extaz alimentează pofta de viață, creativitatea, este o permanentă sursă de energie, să nu ezităm în a ne întreba și a ne mira adesea; este firesc să ne îndoim și să fim suspicioși, pentru unii filosofi, starea de îndoială este semnul clar al naturii gânditoare a ființei umane; avem nevoia și dreptul la greșeală și eșec, fără a fi pedepsiți, eșecul este normal, dintr-un eșec se poate învăța ceva, acesta trebuie analizat ca o treaptă spre succes; să privim jocul ca pe o căutare, de multe ori cauți ceea ce deja ai găsit și căutând ceva, poate nu-l găsești, dar găsești altceva, care duce la altceva...; suntem unici și diferiți, avem o identitate prin naștere iar în perioada trecerii de la copilărie la adolescență de obicei începe conștientizarea nevoii de construire a unei identități mai bogate decât aceea cu care ne-a înzestrat natura...; de la omenesc, nu e decât un pas până la omenie, să ne cultivăm nevoia de a fi bun, generos, de a dărui, de a-i contamina pe alții de bucuria vieții, de a adopta în comportament un sentiment de solidaritate cu ceilalți oameni; omenirea a acumulat un imens tezaur de cultură științifică, literar-artistică, tehnologică, religioasă, filosofică etc. iar nevoile culturale pot da motivații profunde vieții omului; să trecem dincolo de limitele, de cadrul dat prin naștere, să încercăm mereu să le depășim în sensul bun și frumos.

Mulțumim, ilustre academician Solomon Marcus!

Se împlinesc, la început de aprilie, 159 de ani de la întemeierea Academiei Române, 159 de ani în serviciul Națiunii Române. Rolul Academiei Române în viața spirituală a României este complex și profund, ancorat în misiunea sa fundamentală de a păstra, cultiva și promova valorile identitare ale poporului român.

Se poate spune, pe bună dreptate că Academia Română este un garant al patrimoniului cultural și spiritual al națiunii. Prin institutele sale de cercetare, prin lucrările publicate și prin activitatea membrilor săi, Academia păstrează memoria colectivă a poporului român și valorizează tradițiile, credința, limba și literatura.

Se știe că Limba este un vector esențial al spiritualității. Academia, prin Institutul de Lingvistică și prin alte inițiative, se implică activ în normarea și promovarea limbii române, încurajând o expresie clară, autentică și demnă a spiritului românesc.

Academia Română este o punte între rațiune și spiritualitate, condiție esențială într-o societate echilibrată. De aceea, Academia, prin conferințe, simpozioane și publicații, menține deschis acest dialog, dar mai ales are ca scop să păstreze vie în memoria contemporanilor marile figuri ale spiritualității românești: voievozi, cărturari, ierarhi, oameni de știință, filosofi, scriitori. Prin aceasta, contribuie la formarea unei conștiințe naționale profunde. Totodată, prin vocea sa instituțională și prin luările de poziție ale membrilor săi, Academia Română are un rol de busolă morală în societate, oferind repere etice într-o lume marcată de crize de sens. Pe scurt, Academia Română este nu doar un for științific, ci și un reper spiritual, o instituție de veghe asupra identității și sufletului românesc. Rolul său este acela de a păstra echilibrul între tradiție și modernitate, între credință și rațiune, între memorie și aspirație.

Luna martie este un moment de celebrare a femeilor din întreaga lume, simbolizând atât lupta pentru drepturi și egalitate, cât și recunoașterea rolului lor esențial în societate. Însă, în era digitală, femeile din diaspora trăiesc o realitate complexă, aflate la intersecția dintre tradiție și tehnologie. Pe deoparte, digitalizarea le oferă oportunități noi acces la educație, locuri de muncă la distanță, conectare cu cei dragi; pe de altă parte, ele se confruntă cu provocări specifice, de la discriminare profesional până la dificultăți în integrarea într-o cultură străină.

De la Tradiție la Tehnologie:

Rolul Femeii din Diaspora în Luna Martie

Provocările Femeilor în Era Digitală într-o Societate din Diaspora

1. Tradiția vs. Adaptarea la Noile Realități

Pentru multe femei din diaspora, identitatea culturală joacă un rol important. Deși tehnologia le permite să își păstreze legătura cu valorile tradiționale, uneori ele se simt prinse între două lumi: presiunile din partea comunității de origine și așteptările din partea societății adoptive. Această dualitate poate influența cariera, relațiile sociale și chiar încrederea în sine.

2.Accesul la Educație și Oportunități Digitale

Internetul oferă acces la cursuri online, webinarii și rețele profesionale care pot ajuta femeile să se dezvolte. Totuși, nu toate au resursele sau timpul necesar pentru a se dedica formării profesionale, mai ales cele care jonglează între muncă, familie și adaptarea la o viață într-o altă țară.

3. Discriminarea pe Piața Muncii Digitale

Chiar dacă tehnologia oferă oportunități de freelancing sau muncă remote, multe femei din diaspora se confruntă cu discriminare din cauza numelui, accentului sau a faptului că sunt imigrante. Lipsa unei rețele de sprijin profesional poate fi un alt obstacol major în obținerea unor locuri de muncă bine plătite.

4. Siguranța Digitală și Hărțuirea Online

Mediul online poate fi un spațiu ostil pentru femei, în special pentru cele din diaspora, care sunt adesea ținta prejudecăților sau a atacurilor cibernetice. Protejarea datelor personale și conștientizarea pericolelor digitale sunt aspecte esențiale pentru siguranța lor.

Soluții și Perspective pentru Viitor

Pentru ca femeile din diaspora să profite la maximum de oportunitățile erei digitale, este necesar:

- Promovarea accesului la educație digitală prin cursuri gratuite și mentorat.
- Crearea unor rețele de sprijin profesional care să le faciliteze integrarea pe piața muncii.
- Reglementarea siguranței online pentru a preveni hărțuirea și discriminarea.
- Flexibilizarea muncii pentru a permite un echilibru mai bun între viața personală și cea profesională.

În luna martie, celebrăm nu doar realizările femeilor, ci și puterea lor de a se adapta și de a evolua într-o lume în continuă schimbare. De la tradiție la tehnologie, femeile din diaspora demonstrează că pot transforma provocările în oportunități și că pot fi motorul schimbării, indiferent de locul în care se află.

Teodora OLTEANU, Barcelona

Flori de lumină...

de Ziua Femeii

Medana Oprea

Toate florile sunt frumoase și au gingășia lor specială. Doar că unele au menirea să încânte sufletul iar altele au menirea să îl întristeze. Unele petale înfloresc iar altele se ofilesc și cad încă dinainte de a înflori. La fel este și cu sufletul care se zbate între agonie și extaz și care înfloreşte sau se ofileşte asemeni petalelor. Blestem sau binecuvântare? Depinde de petale și de puterea lor de a lupta contra naturii și de a reuși să aducă strălucire în sufletul celor care le primește. Chiar și florile plâng atunci când simt tristețea unui suflet rănit. Florile sunt magice, dar au și spini care pot răni dacă nu ești atent. Așa că florile cele mai frumoase trebuiesc lăsate să încânte inimile tuturor celor care le admiră, fără a fi culese.

Când iubești și admiri, nu rupi nimic, dai oportunitatea ca acea floare atât de specială care ți-a pătruns toate simțurile cu parfumul ei, să crească și să înflorească scăldată în raze de lumină. Lumină care te va pătrunde și care te va urmări pentru tot restul vieții tale, întrebându-te ***"cum ar fi fost, dacă..."*** Și cum nimic nu durează o eternitate, nici tristețea și nici fericirea, parfumul petalelor trebuie să pătrundă adânc în sufletele încercate de provocări menite să ne călească și să ne facă să devenim mai înțelepți dar mai ales să ne trezească la realitate. Și care este realitatea?

Sigur, iubirea și viața trăite demn și frumos, fără a trăda, fără a răni și fără a fii egoist. Parfumul florilor să ne ghideze sufletul către lumină, către iubire și către adevăr. Iar iubirea să rămână călăuza veșnică ce ne ghidează viața. Când iubești simți cum sufletul îți vibrează asemeni undelor magnetice care îți poartă pașii, gândul și visele, către acea floare scăldată în lacrimi de soare care se preling în inima ta și care te transformă în trubadurul etern, îndrăgostit de magia florii pe care ai atins-o dar pe care din prea multă iubire ai lăsat-o să crească acolo unde era mediul cel mai propice pentru bunăstarea ei. Spini și petale, tristețe și sentimente, parfum și pelin, culoare și înnorat, liber sau prizonierul propriilor trăiri care îți spun clar, că e EA !

Și totuși... VIAȚA, în esența ei, ne oferă picături de otravă amestecate cu picături de rouă care vor străluci și care ne vor întuneca sufletul, totodată. Am râs și am plâns, mi-am dorit să culeg eu acea floare care îmi încânta sufletul, dar din prea multă iubire, am ales să o admir și să-i simt parfumul petalelor adânc imprimat în sângele care-mi clocotea de fiecare dată când o vedeam învăluită în atâta lumină. Era lumina pe care mi-o doream mereu să mă ghideze, să îmi pătrundă sufletul care era deja străpuns de privirea ei plină de tandrețe, plină de tăcerea care vorbea dincolo de cuvinte. O voi purta mereu în amintirea mea, simțindu-i strălucirea care mă va ghida și care mă va înălța de fiecare dată când voi simți că mă pierd în neant. Zâmbetul ei era balsam tămăduitor, râsul ei te făcea să simți cât de frumoasă este viața, atingerea ei era vraja care te făcea să nu mai știi în ce dimensiune te afli și care te făcea să te simți cel mai adevărat și împlinit bărbat.

Clepsidra devine nemiloasă când timpul își face simțită prezența, cu toate că îi ceri cu disperare să se oprească în loc, măcar pentru o noapte în care să te prindă zorii dimineții cu ea în brațele tale. A fost un vis? A fost magie? A fost iubire? Cine știe...în urma lor au rămas doar petalele transformate în praf de stele, pe care atunci când le privesc îi văd chipul și zâmbetul care îmi pătrund toată ființa.

Muza

Doar să fiu îndrăgostit
Pentru o clipă, de-o himeră
În sufletu-mi adăpostit
Să te transformi în emisferă.

Eşi muză, rimă, fantezie,
Eşti tot ce poate-un om visa
Eşti fabuloasa poezie
Ce inima mi-o eclipsa

Din stânca rocilor de mare
Te-aş contempla fără să ştii
Să-mi fii eterna îndrumare,
Să-ţi simt căldura liniştii.

Eşti zână, înger şi femeie
La care toti visează, ştiu!
Eşti luminată de-o scânteie
Ce-alină sufletul pustiu.

Eşti o fiinţă de lumină,
Eşti viaţa însăşi pe pământ.
Eşti o zeiţă ce domină
Eternul suflet ce e sfânt.

Încingi vioara cu arcuşul
Ce numai tu-l ştii stăpânii
Tu poţi vorbi cu pescăruşul
Ce-mi ştie dorul inimii.

Eşti seva vieţii pentru mine
Eşti raiul meu dumnezeiesc
Eşti ca-n ceasloavele creştine
Eşti tot ce-n viaţă eu iubesc!

ȘTIRI DIN SPANIA

Consemnează: Violeta Andrei Stoicescu

SEPE propune locuri de muncă de 3 ore pe zi și 700 de euro pe lună în școli

Foto: Freepic/ O școală

Serviciul Public de Stat pentru Ocuparea Forţei de Muncă (SEPE) publică în mod constant noi oferte de locuri de muncă, iar printre acestea există unele care sunt foarte interesante pentru multe persoane, deoarece au condiţii care nu necesită multe exigenţe. Acest lucru reprezintă un mare avantaj pentru șomerii sau persoanele care doresc să își îmbunătățească situația profesională sau economică, mai ales atunci când nu au studii superioare.

În momentul de față putem găsi diferite locuri de muncă vacante pentru acoperirea diferitelor posturi în școli, de la personal de curăţenie sau monitori de cantină, la însoțitori de transport școlar sau paznici de școală. Pentru aceste locuri de muncă nu este nevoie de experienţă, nici de susţinerea vreunui concurs ci sunt joburi cu normă redusă de doar 3-4 ore pe zi și cu salarii de aproximativ 700 de euro pe lună.

Majoritatea cetățenilor din Spania consideră că feminismul a mers prea departe și că bărbații sunt acum discriminați

Foto: Marta Borraz

Deși este ţara din Europa în care cele mai multe persoane se declară feministe (51%), procentul a scăzut cu patru puncte într-un an, iar 60% dintre bărbaţi şi 43% dintre femei consideră că lupta pentru egalitate dăunează bărbaţilor, potrivit unui raport Ipsos.

Manifestările anti feministe s-au răspândit în ultimii ani, alimentate de poziţii ultra politice şi de discursuri influente care marchează opinia publica.

Așa reiese din ultimul studiu Ipsos, publicat cu câteva zile înainte de 8 Martie, fapt care arată ***„răscrucea"*** la care se află Spania în materie de egalitate: pe de o parte, multe persoane se definesc ca fiind feministe, deși sunt mai puține decât anul trecut, pe de altă parte, tot mai multe persoane consideră că lupta pentru egalitate a mers prea departe și că acum bărbații sunt cei discriminați.

Cinematograful din Madrid care a fost votat al patrulea cel mai frumos din lume de revista „Time Out"

Revista internațională de cultură și divertisment Time Out a publicat săptămâna aceasta clasamentul celor mai frumoase 50 de cinematografe din lume, printre care a distins trei săli madrilene: Cineteca Madrid, pe locul 4; Filmoteca Spaniolă - Cine Doré, pe locul 9, și Sala Equis, pe locul 21.

Referindu-se la Cineteca Madrid, revista în cauză o definește drept "un spațiu deosebit si aparte și semnalează calitatea de program, care se axează pe filme independente și scurt metraje profunde, precum și pe punerea în valoare a cineaștilor și artiștilor din domeniul vizual pe plan local.

De asemenea, explică faptul că "este un loc minunat pentru a vedea un film al fraților Coen, urmat de un vermut și un aperitiv în cocheta terasa în aer liber", potrivit unei note a Primăriei Madrid.

Confirmat de BOE: vacanța de Paști 2025 din acest an va fi amânată

Sărbătoarea Paștelui este marcată de prima lună plină de primăvară, motiv pentru care cade la date diferite în fiecare an. Astfel, Duminica Paștelui trebuie să fie următoarea duminică după prima lună plină a sezonului.

Pe de altă parte, data Paștelui nu corespunde întotdeauna cu luna plină pe care o observăm pe cer, deoarece luna plină astronomică este cea care servește drept referință pentru Sfintele Paști. De asemenea, mai intervine un factor: Sărbătoarea Paștelui nu poate avea loc înainte de 22 martie, nici după 25 aprilie. Așadar, când se sărbătorește în acest an?

Săptămâna Pascală 2025 va fi sărbătorită în acest an între 13 aprilie și 20 aprilie, în timp ce anul trecut aceasta a fost cuprinsă între 24 și 31 martie. Astfel, data de 18 aprilie va fi una de sărbătoare, Vinerea Mare, astfel încât toate comunitățile autonome se vor putea bucura de un weekend prelungit.

Cu toate acestea, Joia Mare, 17 aprilie 2025, nu este neapărat o zi festivă în toată țara, deoarece este vorba de o sărbătoare substituibilă, ceea ce înseamnă că unele regiuni au ales să o declare o zi de sărbătoare iar altele nu.

Sursa: www.20minutos.es

Analiza constituțională a Hotărârii CCR 32/2024 de anulare a alegerilor prezidențiale

Titi SULTAN,
Specialist in drept constituțional și parlamentar

O primă observație este că toți judecătorii Curții au semnat aceasta hotărâre. Date fiind diferențele dintre judecători în actuala configurare a Curții Constituționale a României, unanimitatea nu trebuie trecută cu vederea. Date fiind criticile, multe dintre ele justificate, ce au fost aduse instituției CCR in ultima perioadă, trebuie observat că Hotărârea 32 este semnată inclusiv de judecători ai CCR a căror integritate și calități profesionale sunt ireproșabile. Unanimitatea nu este, evident, în sine o garanție a corectitudinii. Pe de altă parte, consensul judecătorilor explică parțial brevitatea motivării CCR (10 pagini), caracterul pe alocuri abstract al motivării, și faptul că argumentația nu are profunzimea pe care o așteptam de la o hotărâre de o asemenea importanță. Limita de timp pe care au avut-o judecătorii este și ea relevantă în acest context, deși o lectură atentă a motivației denotă faptul, în sine interesant, că judecătorii probabil au lucrat la redactarea aceastei motivații mai mult de o zi sau două.

Hotărârea 32/6 decembrie 2024 **este rezultatul auto-sesizarii CCR.** Cu alte cuvinte, anularea alegerilor prezidențiale nu este rezultatul admiterii vreunei contestații pe rolul CCR. Curtea explică, în paragraful 5, că a *„luat act"* de conținutul celor cinci documente prezentate la ședința CSAT din 28 noiembrie 2024 și declasificate prin ordinul președintelui Iohannis, în exercitarea atribuțiilor de președinte CSAT conform art 92(1) din Constituție.

Două aspecte ale auto-sesizării trebuie reținute. În primul rând, aceasta este prima cauză în care documentele de siguranța națională declasificate sunt pe rolul CCR. Obiectul precedentelor cauze a fost diferit: renumărarea voturilor a fost decisă ca urmare a unei contestații depuse de unul dintre candidații la alegeri, iar validarea rezultatelor primului tur a fost efectul respingerii contestației dupa renumărarea voturilor din țară fără observarea de diferențe semnificative la numărare. În nici una dintre aceste cauze, documentele CSAT nu s-au aflat pe rolul CCR.

În al doilea rând, există in mass-media nedumeriri în ceea ce privește comunicatul de presă al CCR din data de 5 decembrie, prin care Curtea anunța că ***„poate examina contestații formulate de către candidații calificați în turul II al alegerilor prezidențiale."*** Acest comunicat a fost interpretat (greșit) în sensul că CCR ar urma să ia în discuție contestații după turul II. În realitate, CCR a trimis un mesaj clar d-nei Elena Lasconi să introducă o contestație (dat fiind că nici una dintre contestațiile trimise Curții pentru anularea turului I după desecretizarea documentelor CSAT, ce fuseseră formulate de ONG-uri sau terțe persoane, nu puteau fi luate in considerație conform prevederilor legale). Însă calculul politic al d-nei Lasconi a fost ca organizarea turului II împotriva contra-candidatului Georgescu o avantajează, și prin urmare aceasta a ales sa nu depună o contestație la CCR. Văzându-se în situația de a nu fi sesizată legal, deși turul II urma să se desfașoare în două zile iar procesul electoral privind votarea deja începuse în străinatate, și în care documentele declasificate de la CSAT arătau o viciere a alegerilor, CCR a ales să se auto-sesizeze, ca unica modalitate pe care o avea la dispoziție in acest moment.

Alternativa ar fi fost ca CCR să nu intervină înaintea turului II. În acest scenariu, CCR ar fi așteptat momentul validarii alegerilor, și prin urmare posibilitatea necesității invalidării în cazul in care candidatul Georgescu ar fi câștigat o majoritate de voturi. După părerea mea, sunt doua motive pentru care CCR a ales să nu aștepte. Primul este politic, și anume efectele politice ale invalidarii rezultatelor turului II, și mai precis al unui candidat ce ar fi primit votul a milioane de alegători, ar fi generat tensiuni politice și sociale mai mari decât intervenția CCR prin Hotărârea 32 (in acest moment, nu cunoaștem încă magnitudinea tensiunilor generate de decizia CCR). Al doilea motiv are legătură cu dreptul de a fi ales, la care mă voi referi mai jos.

Care insă este baza legală a autosesizării CCR? Aceasta este rolul CCR de garant al supremației Constituției (paragraful 4 al Hotărârii, CCR constată că ***"atribuţia Curţii Constituţionale de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Preşedintelui neputând fi disociată de rolul Curţii Constituţionale în arhitectura constituţională, acela de garant al supremaţiei Constituţiei."***). Pentru cititorii care considera acest argument puțin convingător, aș adauga că nu este pentru prima oară când CCR își interpretează rolul in alegerile prezidențiale de o manieră largă. Astfel, Curtea interpretează legea nu restrictiv, citind Constituția din perspectiva Legii 370/2004 privind alegerea Președintelui, ci larg, adică interpretând Legea 370 din perspectiva Constituției. O consecință a acestei interpretări este mult-criticatul caz Diana Iovanovici Șoșoaca, în care CCR a decis, în calitate de garant al supremației Constituției, neconstituționalitatea candidaturii acesteia. Mass-media și mulți juriști au criticat decizia CCR de excludere a lui Diana Șoșoacă. Insă indiferent ce păreri am avea despre acea decizie, dreptul constituțional nu funcționează decupând sau ignorând deciziile care ne displac. Or, exact aceasta argumentare – și interpretare largă a rolului de garant constituțional al CCR – ar putea fi baza excluderii lui Călin Georgescu de la noile alegeri prezidențiale pe motivul neconstituționalității candidaturii acestuia (deși, cel puțin în acest moment, mai probabilă este excluderea lui Georgescu de la o nouă candidatură ca urmare a fraudei electorale prin încălcarea prevederilor privind finanțarea campaniei electorale la turul I al alegerilor prezidențiale anulate). În orice caz, șansele ca domnul Georgescu să poată candida la noile alegeri prezidentiale sunt destul de mici – o realitate pe care domnul Georgescu o înțelege foarte bine, motiv pentru care a solicitat nerespectarea deciziei CCR.

Pe fond, CCR a anulat alegerile prezidențiale constatând că **„procesul electoral privind alegerea Președintelui României a fost viciat pe toată durata desfășurării lui și în toate etapele de multiple neregularități și încălcări ale legislației electorale care au distorsionat caracterul liber și corect al votului exprimat de cetățeni și egalitatea de șanse a competitorilor electorali, au afectat caracterul transparent și echitabil al campaniei electorale și au nesocotit reglementările legale referitoare la finanțarea acesteia."** (paragraful 5). In esență, Hotărârea CCR prezintă implicațiile constituționale ale informațiilor prezentate in documentele CSAT ce au fost desecretizate.

Aceste implicații afectează drepturi individuale (dreptul la vot, dreptul de a fi ales), antrenează obligații pozitive ale instituțiilor statului (obligația de a asigura un proces electoral transparent, finanțarea campaniilor electorale, datoria de neutralitate, integritatea procesului democratic), și în general se referă la structura procesului democratic (social media in procesul electoral, utilizarea inteligenței artificiale). Multe din formularile CCR din această parte a motivării nu sunt dintre cele mai fericite, dar fiind că interferențele identificate la nivel general (dezinformarea candidaților, folosirea social media, a tehnologiilor digitale sau Inteligenței artificiale) fac parte din fenomene generale ce nu pot fi suprimate in cadrul procesului electoral. Aceastea sunt probleme cu care se confruntă toate democrațiile constituționale. Sancțiunea nerezolvării acestor probleme extrem de dificile

nu poate fi anularea alegerilor. Și, intr-adevăr, nu acestea sunt motivele ce stau la baza Hotărârii 32 din 6 decembrie 2024. Ar fi fost, prin urmare, util ca CCR sa se refere mai exact la modul in care ***„entități statele sau non-statale”*** (și anume, suportul financiar și material al Rusiei și agenților sub controlul guvernului de la Moscova pentru candidatul Călin Georgescu) au generat interferențele cu procesul electoral.

Această precizare este importantă, întrucât procesul democratic presupune un echilibru între drepturile fundamentale (precum libertatea de exprimare, chiar și în mediul online) și măsurile pentru protejarea integrității electorale. CCR subliniază în paragraful 7 că interferențele **„nu doar au viciat procesul electoral, ci au urmărit deturnarea acestuia într-o manieră sistematică și intenționată, având drept scop compromiterea valorilor fundamentale ale democrației constituționale”.** În acest sens, implicarea directă sau indirectă a unor entități străine reprezintă o amenințare majoră, iar rolul instituțiilor statului, inclusiv al CCR, este de a preveni asemenea vulnerabilități.

Mai mult, Hotărârea CCR face referire explicită la conceptul de **„neutralitate electorală”** (paragraful 8), menționând că această obligație se extinde nu doar asupra autorităților publice, ci și asupra actorilor privați care joacă un rol semnificativ în procesul electoral. Un exemplu relevant este menționarea implicării unor platforme tehnologice și a mecanismelor lor de promovare a conținutului electoral, care au fost utilizate pentru a amplifica mesajele de dezinformare sau pentru a favoriza un candidat în detrimentul altora. Acest aspect deschide o discuție amplă despre reglementarea platformelor digitale în context electoral, un subiect sensibil la nivel global.

Un rol central in motivarea CCR îl are impactul pe care vicierea procesului electoral de către candidatul Călin Georgescu l-a avut asupra drepturilor celorlalți candidați. Criticii CCR vor găsi aici motive pentru a arăta că adevaratul motiv al intervenției judecătorilor constituționali este reabilitarea, sau reactivarea, candidatului PSD la alegerile prezidențiale. Această explicație este plauzibilă, însă nu mai plauzibilă decât aceea ca judecătorii au intervenit pentru motivul pe care l-au exprimat, și anume pentru că este datoria lor să asigure integritatea procesului electoral de alegere a președintelui României. Însă, chiar unul dintre efectele intervenției CCR este într-adevăr reactivarea candidaturii PSD, argumentația Curții pe aceste aspecte rămâne convingătoare, în sensul că vicierea procesului electoral a afectat cu adevărat drepturile constituționale ale celorlalți candidați de a fi aleși.

Revenind la intervenția CCR, ar trebui luate in calcul urmatoarele două intrebări. Prima se referă la gravitatea informațiilor prezentate in documentele CSAT. Sunt faptele și informațiile prezentate in acele documente suficient de detaliate, clare și periculoase pentru a justifica o decizie constituțională de magnitudinea anulării alegerilor? Ca răspuns, observați natura deciziei CCR – este o decizie constituțională, referitoare la alegeri, nu o decizie de răspundere penală. Probele din cadrul instrumentării unui dosar penal trebuie sa fie mult mai detaliate decât informațiile din documentele CSAT. Concentrându-ne însă pe aspectele constituționale, trebuie spus, cu titlu preliminar, că nu există o regulă în ce privește justificarea deciziei constituționale de anulare a alegerilor. Dreptul românesc nu are experiența în acest domeniu, iar experiența de drept constituțional comparat este atât foarte limitată cât și nu direct relevantă, având în vedere natura interferenței prin social media în alegerile din România. Chiar și așa, rămâne întrebarea dacă anularea alegerilor poate fi justificată pe baza documentele CSAT. Dupa părea mea, după lectura documentelor desecretizate, și mai ales Nota de Informare MAI (DSN1/1741), Nota SRI DSN1/1742 si Nota SRI DSNI/1743, există suficiente dovezi pentru a concluziona că integritatea alegerilor a fost viciată și că reluarea alegerilor este necesară pentru **„restabilirea încrederii cetățenilor în legitimitatea democratică a autorităților publice, în legalitatea și corectitudinea alegerilor, precum și înlăturarea oricăror suspiciuni de natură celor constatate în prezenta cauză”** (paragraful 21).

Există, insă, o a doua problemă. Perspectiva constituțională trebuie să fie una pe termen lung. Oricât de importante sunt alegerile din acest moment, se pune problema efectelor deciziei CCR pentru alegerile de peste 5 ani, și de peste 10, 15 și pe viitorul mai indepărtat. Din această perspectivă, care sunt implicațiile precedentului anulării alegerilor de către judecătorii constituționali pe baza unor documente prezentate de serviciile secrete, probe ce nu au putut fi verificate intr-un cadru independent? Este clar că CCR are competența pe care și-a exercitat-o in acest caz, dat fiind actualul cadru legal (atât textul constituțional cât și Legea 370 din 20 septembrie 2004.) Pe viitor, insă, mă tem că există, intervine riscul că argumentele abstracte ale Hotărârii 32 să fie folosite pentru a neutraliza un candidat legitim la alegerile prezidențiale.

Dacă ***„dezinformarea candidaților”*** este un criteriu suficient pentru anularea alegerilor, iar dacă dovada dezinformării se poate limita la documente prezentate de serviciile secrete (conduse de persoane numite de președintele în exercițiu) unor judecători și ei numiți de președinte sau de formațiunea politică care îl susține, atunci riscurile devin foarte semnificative. Nu suntem, în acest moment, în acea situație. Însă în viitorul apropiat, cadrul legal va trebui modificat pentru a minimaliza aceste riscuri sistemice.

Nu am discutat aici toate implicatiile anularii alegerilor. O implicație institutională a fost prelungirea mandatului președintelui in exercițiu. O asemenea soluție nu poate fi trecută cu vederea. Imaginați-vă, însă, o criză internațională majoră în perioada în care președintele este în prelungirea mandatului ca urmare a deciziei CCR. Ar putea președintele să invoce măsurile excepționale din art. 93 din Constituție? Să sperăm că problema va rămâne una pur teoretică.

Ultima problemă, de o importanță crucială, este evident problema de fond politică. Ascensiunea forțelor extremiste, pe fondul incompetenței coaliției partidelor de centru dreapta sau stânga, și a contextului politic global de o volatilitate extremă, este problema majoră a României. Nu Constituția este cea care oferă soluții la această problemă.

O concluzie decisivă

De asemenea, CCR a remarcat încălcări grave ale normelor privind finanțarea campaniei electorale, subliniind că ***„fondurile alocate candidatului Călin Georgescu au provenit, în proporție covârșitoare, din surse netransparente și ilicite, în flagrantă contradicție cu principiile prevăzute de Constituție și legislația în vigoare”*** (paragraful 10).

Această concluzie, susținută de dovezile prezentate de CSAT, a fost decisivă pentru anularea alegerilor, întrucât compromiterea procesului de finanțare a avut un impact direct asupra egalității de șanse între competitori.

În final, CCR oferă câteva direcții generale pentru viitor, subliniind nevoia urgentă de reformă electorală.

Printre recomandările incluse în Hotărâre se numără:

1.**Revizuirea reglementărilor privind finanțarea campaniilor electorale,** cu accent pe transparență și control mai strict asupra surselor de finanțare.

2.**Crearea unui cadru legal pentru monitorizarea și combaterea interferențelor digitale în alegeri**, inclusiv prin colaborarea cu platformele de social media.

3. **Îmbunătățirea mecanismelor de verificare a candidaților,** pentru a preveni situațiile în care persoane implicate în activități ilicite sau neconstituționale să fie acceptate drept candidați eligibili.

Ulterior, Guvernul a decis organizarea noilor alegeri prezidentiale pentru data de 04.05.2025 - Turul I de scrutin și 18.05.2025 - al doilea tur de scrutin.

Pentru românii din străinătate, elementul de noutate constă in faptul că votarea se incheie peste tot la ora 21.00 (ora Romaniei), iar vineri (prima zi de vot pentru românii din străinătate) procesul electoral incepe la ora 07.00.

Importantă de menționat este și imprejurarea că Biroul Electoral Central, prin Decizia nr.18 D/09.03.2025 a respins candidatura candidatului independent CĂLIN GEORGESCU, acesta formulând contestație la Curtea Constituțională a României.

În urma soluționării de către Curtea Constituțională a contestației depusă de Calin Georgescu împotriva Deciziei BEC de respingere a candidaturii la alegerile prezidențiale, CCR a decis în unanimitate respingerea contestației și, prin urmare, acesta nu va fi pe buletinul de vot la alegerile prezidențiale din luna mai. Hotărârea celor 9 magistrați constituționali este definitivă și executorie.

EL SALARIO MÍNIMO INTERPROFESIONAL ACTUALIZADO 2025 (REAL DECRETO 87/2025)

EL SALARIO, COMPLEMENTOS Y EL NUEVO SALARIO MÍNIMO PROFESIONAL DEL AÑO 2024 Y SU APLICACIÓN (Real Decreto 87/2025)

El salario. ¿Qué es?

La totalidad de las percepciones económicas de los trabajadores, sin discriminación por razón de sexo, en dinero o en especie, por la prestación profesional de sus servicios laborales por cuenta ajena, ya retribuyan el trabajo efectivo, cualquiera que sea la forma de remuneración, o los períodos de descanso habituales como trabajo. En ningún caso, incluidas las relaciones laborales de carácter especial a que se refiere el artículo 2 del Estatuto de los Trabajadores, el salario en especie podrá superar el **30%** de las percepciones salariales del trabajador, ni dar lugar a la minoración de la cuantía íntegra en dinero del salario mínimo interprofesional.

Composición del salario.

La estructura del salario se establece mediante la negociación colectiva o, en su defecto, el contrato individual y deberá comprender:

- *Salario base, es la retribución fijada por unidad de tiempo o de obra*

-Complementos salariales, es la retribución fijada en función de circunstancias relativas a: las condiciones personales del trabajador, al trabajo realizado, a la situación y resultados de la empresa. ***Puede pactarse que sean consolidables o no, no teniendo el carácter consolidable, salvo acuerdo en contrario, los que estén vinculados al puesto de trabajo o a la situación y resultados de la empresa.***

Entre los complementos salariales que normalmente se pactan en la negociación colectiva cabe destacarse:

* La antigüedad
* Las pagas extraordinarias
* La participación en beneficios
*Los complementos del puesto de trabajo, tales como penosidad, toxicidad, peligrosidad, turnos, trabajo nocturno, etcétera
* Primas a la producción por calidad o cantidad de trabajo
* Residencia en provincias insulares y Ceuta y Melilla, etc.

Cuando los salarios realmente percibidos en su conjunto y cómputo anual sean más favorables para los trabajadores que los fijados en el orden normativo o convencional, operará el principio de compensación y absorción entre ellos. En una sentencia reciente del Tribunal Supremo avala pagar con el plus de antigüedad el alza del salario mínimo.

En cuanto a la cuantía del salario base y de los complementos salariales, incluidos los vinculados a la situación y resultados de la empresa, tendrá prioridad aplicativa el convenio colectivo sectorial con respecto al convenio de empresa, o de ámbito inferior una vez quedó derogada la anterior reforma laboral (Real Decreto 32/2021).

Retribuciones que no tienen la consideración de salario.

Las cantidades percibidas por el trabajador en concepto de:

*Indemnizaciones o suplidos por los gastos realizados como consecuencia de su actividad laboral
*Prestaciones e indemnizaciones de la Seguridad Social
* Los pluses de distancia y transporte
* Indemnizaciones correspondientes a traslados
*Indemnizaciones correspondientes a suspensiones o despidos
* Dietas por alojamiento y manutención.

Abono del salario

El trabajador tiene derecho:

o A la percepción del salario en la fecha y lugar convenido o conforme a los usos y costumbres.

oA la entrega de un recibo individual y justificativo del pago del salario.

o A que el abono de las retribuciones periódicas y regulares no se efectúe por períodos de tiempo superiores al mes.

oA percibir él o sus representantes legales, con autorización, anticipos a cuenta del trabajo ya realizado.

o A percibir un interés del **10% anual por mora** sobre el importe del salario, en caso de retraso en el pago.

El empresario procederá a efectuar de forma delegada la retención de las cargas fiscales y de Seguridad Social que legalmente procedan sobre las retribuciones de los Trabajadores.

Pagas extraordinarias.

Los trabajadores tienen derecho anualmente, al menos a dos pagas extraordinarias. El importe de las pagas será la pactada en el Convenio Colectivo. En relación con la fecha de abono, se hacen efectivas una por Navidad y otra en el mes que se fije por

convenio colectivo o por acuerdo entre empresario y representantes legales de los trabajadores. Si se acuerda en convenio, se podrá prorratear su importe mensualmente,

El recibo de salarios.

El empresario tiene la obligación de facilitar al trabajador, juntamente con el salario, un "recibo de salarios", que se ajustará al modelo establecido por el Ministerio de Empleo y Seguridad Social, salvo que en convenio colectivo o por acuerdo con los representantes, se establezca otro modelo. El empresario deberá informar a los trabajadores, en el recibo justificativo de pagos de salarios de la cuantía total de cotización a la Seguridad Social, indicando la parte que corresponde a la aportación del empresario y la parte correspondiente al trabajador.

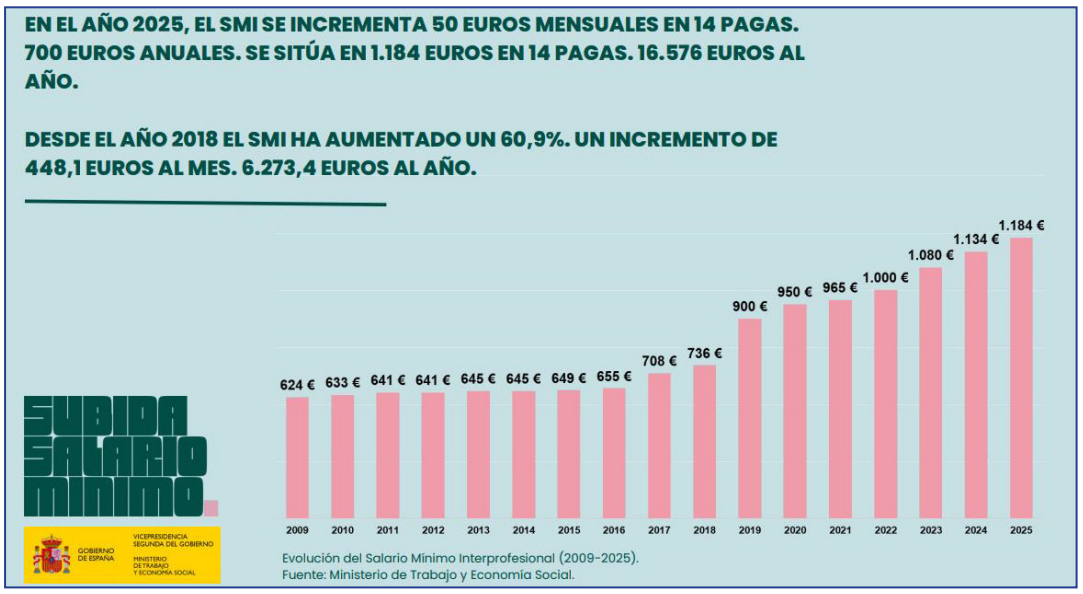
El recibo de los salarios se referirá a meses naturales. Las empresas que abonen a los trabajadores salarios por períodos inferiores deberán documentar dichos abonos como anticipos a cuenta de la liquidación definitiva, que se extenderá en el recibo mensual de salarios. El recibo de salarios será firmado por el trabajador. Esta firma del recibo dará fe de la percepción por el trabajador, **sin que suponga conformidad con las mismas.**

Cuando el abono se realice mediante transferencia bancaria, el empresario entregará el duplicado del recibo sin recabar su firma, que se entenderá sustituida, a los efectos previstos en el párrafo anterior, por el comprobante del abono expedido por la entidad bancaria.

¿CÓMO AFECTA LA SUBIDA DEL SMI?

El salario mínimo interprofesional ha pasado de los **706** euros del año **2017** a los **1.184 en 2025. Más de un 61% de subida en los últimos ocho años.**

Esta nueva cuantía del **SMI en 2025 es para cualquier actividad** (agricultura, industria y servicios), **sin distinción de sexo ni edad de los trabajadores**, queda fijada en **39,46 euros/día (1.184 euros/mes)**, según que el salario esté fijado por días o meses. Recuérdese que la revisión anual del SMI "no afectará a la estructura ni a la cuantía de los salarios profesionales que viniesen percibiendo los trabajadores cuando tales salarios en su conjunto y en cómputo anual fuesen superiores a dicho salario mínimo", tomándose como término de comparación una cuantía anual no inferior a **16.576 euros.**

Estos **1.184 €** deben abonarse por **14 pagas,** por lo que, si las pagas extras están prorrateadas, **el salario mínimo interprofesional se sitúa en 1.381,3 € brutos/ mes, lo que se traduce en 16.576 €/año.**

Lógicamente esto es referente a los trabajadores a jornada completa, si nos referimos a jornadas parciales, habría que calcular el salario mínimo proporcional a la jornada de trabajo.

JORNADA	14 PAGAS	12 PAGAS
40 HORAS	1.184,00 €	1.381,33 €
35 HORAS	1.036,00 €	1.208,63 €
30 HORAS	888,00 €	1.035,97 €
25 HORAS	740,00 €	863,31 €
20 HORAS	592,00 €	661,50 €
15 HORAS	444,00 €	517,98 €
10 HORAS	296,00 €	345,32 €
5 HORAS	148,00 €	172,66 €

¿Esta medida afecta a todos los trabajadores? ¿Van a subir todos los sueldos?

Evidentemente todos los trabajadores no verán aumentado su salario por la subida del SMI. Sin embargo, **sí que podrán ser beneficiados de manera indirecta** ya que el **SMI** tiene efectos sobre determinadas contingencias:

*Los límites de salario e indemnizaciones que abona el **FOGASA** se incrementan **(92,08,2 € / día hasta 120 días, esto es, 11.050,63 €, como máximo en salarios y 35.668,8 €, como máximo por indemnización.**

*En la protección del salario en caso de concurso de acreedores.

*La cantidad de salario que va a estar protegida y no puede ser embargada.

En definitiva, aunque no te aumenten el salario, todos los trabajadores pueden verse beneficiados por el hecho de que aumente el SMI.

¿A qué trabajadores les va a subir el salario?

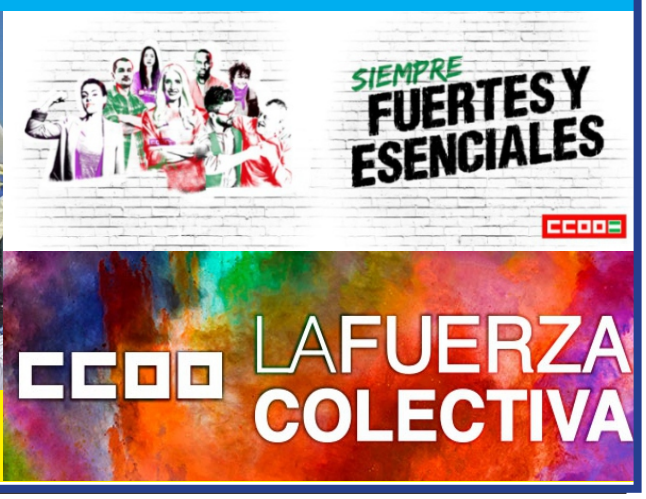
La subida afectará a todos los trabajadores que en cómputo anual cobren menos de 16.576 € y trabajen a jornada completa o en la proporción de la tabla. El artículo 27 del Estatuto de los Trabajadores dice: "La revisión del salario mínimo interprofesional no afectará a la estructura ni a la cuantía de los salarios profesionales **cuando estos, en su conjunto y cómputo anual, fueran superiores a aquel.**

Unión Provincial CCOO Almería
Área de Acción Sindical

continuación en el próximo número

Parteneri sociali al publicației "Români in Andalucía"

Pasiunea pentru scris?

Pur și simplu din copilărie pleacă. De dragul poveștilor pe care mi le citea mama, apoi de dragul poveștilor de război pe care mergeam la bunici să mi le spună... profesorii apoi au fost cei care ne-au dat un imbold, profesoara Albu, din satul meu de munte, cea care ne trimitea la bătrânii satului să culegem folclor... Alte vremuri. Basmele lui Petre Ispirescu, poveștile lui Nastratin Hogea, 1001 de nopți sau cele ale lui Hans Christian Andersen, Vasilisa cea Frumoasă sau tot ce se mai găsea pe vremea aceea, nu prea multe, lipsiți de Netflix, Walt Disney sau orice alt canal video pentru copii au fost stimulenții care au activat visurile și imaginația noastră de copii.

Viața în comunism apoi evenimentele din 89 și fuga clandestină peste peste granițe, în Occident, sunt momente care m-au marcat și au devenit subiecte de scris. Bineînțeles că la vremurile acelea nu m-am gândit niciodată la asta, dar timpul le coace pe toate și se vede treaba că acum sunt gata să cadă din pom aceste fructe mature. Deseori am povestit aventurile copilăriei, ale adolescenței sau pe cele ale emigrației și mereu am auzit: de ce nu scrii?

Și, încet încet, am început să le transpun.

Publicația Emigrantul, un ziar pe care l-am înființat în 1993 la Roma pentru emigranții români a fost și o modalitate de a-mi exersa mâna mai bine și mai mult. Ediția on-line ajunsese în ultimii ani la aproape două milioane de cititori lunar iar în paginile lui erau și multe povesti, povestiri, poezii sau întâmplări din emigrație scrise chiar de cei ***„condamnați la străinătate”***. Așa că, cu materialele care depășeau 15-20.000 de cititori, am decis să facem o carte. Așa a apărut ***„Dulce și amar – condamnați la străinătate”***, o carte cu 80 de povestiri și poezii scrise de 30 de autori emigrați în cinci țări. Acolo am publicat trei povestiri.

În 2018 am schimbat țara de emigrație alegând Marea Britanie. A urmat o perioadă la Oxford unde, odată sosită Pandemia, am avut timp să scriu mai mult. Și-ntr-o săptămână am scris romanul ***„Frige rachiu”***, o poveste de viață din cel de-al Doilea Război Modial ambientată într-un sat de munte.

Apoi vreo 300 de pagini cu drumul către țara soarelui, Italia, este o altă carte care va apărea la anul, cu aventura emigrării din anii 90. Mai sunt vreo două traduceri în curs de apariție: ***„Vinul Papei”***, scrisă de trei jurnaliști italieni despre istoria unei sticle de vin, și nu una oarecare, ci cea cu care tatăl actualului papă, Papa Francisc, a emigrat în anii 30 în Argentina. Urmează ***„Cose di Cosa Nostra”*** – (Cosa Nostra), prima carte în care judecătorul sicilian Giovanni Falcone dezvăluie profesional organizarea si funcționarea celei mai temute organizații mafiote din lume, Cosa Nostra.

Cartea ***„Balaurul și alte povesti, povestiri, amintiri”*** este o suită de scrieri amestecate, scrise

de-a lungul timpului și adunate în ea fără o noimă anume, ci doar respectând cronologia vremurilor in care au loc acțiunile. Va ieși la Editura PIM din Iași cu care am mai colaborat și care tratează cartea cu respect.

O parte dintre ele au apărut în **„Ziarul de Vrancea”** sau **„Republica”**, altele sunt inedite. Sunt povești din copilărie, din adolescență, personale sau auzite, inventate sau înflorite, la masculin sau feminin, la persoana I sau a III-a, din vremurile Epocii de Aur și până în zilele noastre. Sunt povești cu personaje din cele mai diferite în care, cu siguranță, se vor regăsi foarte mulți dintre cititori.

Cristi Merchea

MISTERUL DIN PODUL BUCĂTĂRIEI

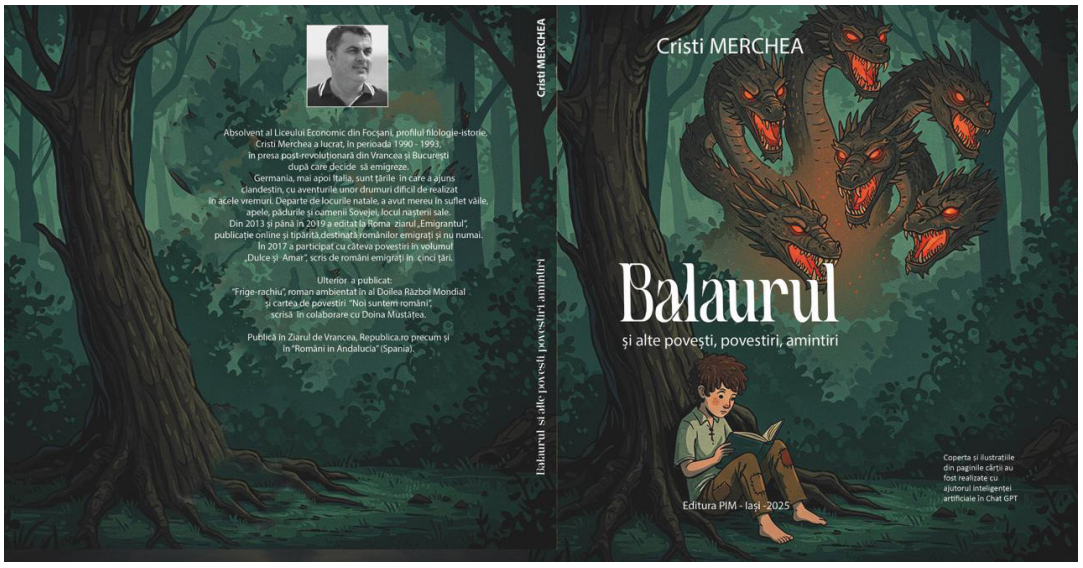
Cristi Merchea

Copilăria petrecută la bunicul Ștefan Mititelu a fost ca-n poveștile pe care le citeam. Cu bătălii duse cu alți copii pe dealul Țâlfei, unde ne ciocneam săbiile din lemn făcute de celălalt bunic tâmplar, cu povestiri din război pe care moșul ni le spunea la gura sobei, iarna, la o mămăligă coaptă, unsă cu povirlă și nuci, cu joacă în podul cu fân...

Războiul îl târâse pe bunicul până-n Munții Tatra ai fostei Cehoslovacii și tare se mai mândrea cu acea călătorie. Era drumul lung al țăranului de la poalele Zboinei care văzuse lumea. Altă lume, mai frumoasă, mai civilizată...

Explozia unui obuz lângă el îl acoperise cu pământ și-l surzise. Camarazii au săpat și l-au scos teafăr, dar surzenia i-a rămas până la moarte. Era fericit că văzuse acea parte de lume, că primise câteva decorații la terminarea măcelului dar mâhnit de alte lovituri primite mai târziu de la viață. Mult mai grele.

Curioși și dornici de lucruri pe care nu le aveam în fiecare zi la joacă, am descoperit medaliile bunicului. Ne sticleau ochii de bucurie, de curiozitate și fascinație. I le-am cerut și ne-a dat câte două fiecărui nepot. M-am mândrit cu ele la colegi și profesori și i le-am împrumutat, după multe insistențe, unui coleg de școală. Mi le-a adus a doua zi bătute cu ciocanul. Le făcuse

el ***„mai frumoase, mai lucioase”,*** fără smalț. Ce dezamăgire! Ce jale în sufletul meu de copil trădat de o faptă atât de neașteptată!

I-ar fi plăcut bunicului să fie îngropat cu ele pe piept, dar n-a mai apucat. Doar două îi mai rămăseseră. Toată răsplata sacrificului lui de soldat și toată grija sa de o viață pentru decorații aduse cu atâta grijă din tranșeele munților Tatra sfârșisesă sub loviturile de ciocan ale unui copil prostănac.

Dar cel mai mult și mai mult, la bunicul, dincolo de povești, ne plăcea că ne lăsa să ne jucăm în fânul din podul grajdului. Fără restricții, fără grija că nu-l mai mănâncă vaca... Oriunde însă ne puteam zbengui, mai puțin în podul de deasupra bucătăriei de vară. Se putea intra acolo direct din podul mare, dar ne interzisese cu desăvârșire. Era ca în acea poveste în care călătorul ajungea la casa vrăjitoarei și putea face ce voia, doar să nu intre într-o cămăruță mică, misterioasă.

Și noi, copii ascultători, nu am intrat niciodată dar mereu ne-am întrebat ce ar fi putut fi așa de ciudat acolo de nu aveam voie să intrăm?

Înainte cu câțiva ani de plecarea dincolo, casa bunicului a ars. Cu tot cu grajd și bucătărie, cu pod... Câteva bubuituri, una după alta, i-au speriat pe oamenii aflați în febra stingerii incendiului.

Explodaseră cartușele de la pușca cu care bunicul se întorsese din război și pe care o ținuse ascunsă bine ani de zile.

Era misterul din podul bucătăriei.

www.dvlogistica.com
643 063 263

DV® Logistica

COLETE LA DOMICILIU

FĂRĂ TAXE SUPLIMENTARE

SPANIA - ROMÂNIA
ȘI RETUR

Tel. Spania
(0034) 643 063 263
(0034) 642 882 812
(0034) 642 882 805

infodvlogistica@gmail.com
facebook.com/dvlogistica
www.dvlogistica.com

Tel. România
(004) 0770 691 632
(004) 0778 354 838